

De regimine Ablatiui

vult Florista q̄ absolute ponat simplicis h̄z vult q̄ nō regat ab aliquo pte **Replca.**

verbī nec a pteā a prepost. **Cōtra Etia** dicit Florista Tu sem p̄ quitu debes absoluere casum: q̄ semp respectu cuiusq̄ temporis non regit. Et addit Priscianus Ntūs et vtūs absoluē sunt. Dm q̄ absoluē nō dicit ibi

puationē regimini sed puationē cōstructioē transitus ut etiā exponit

Priscianus absoluē sunt. i. intransitūe construunt. **Querit.** Quare au-

to: nō dicit aliquid de regimine vocatiū. Dm q̄ forsitan suo tempore cō-

trarie fuerunt opinione de vocatiū: q̄re neutri volens p̄ radicē caute

solutū de eo. Uel ideo: q̄ solum regitur ab aduerbio vocandi: q̄ omnibus

est manifestū et facile: sed ars est circa difficultia. q̄. Ethicorū. Vñ Theretiv

in adelpho O mi quid faciam: quid clamem: quid querar O celum o terra

o neptune vale. Ibi omnes illi vocatiū regunt ab illo aduerbio vocandi o

Querit. Utrum vocatiū ponit̄ absolute et querit modis. Dm q̄ sic: sed

tñ vno mō sc̄z breuitatis causa. Exemplū vt charissimi. i. o charissimi Omne

datū optūnū et omne donū pfectum desursum est descendens a patre lu-

minum et hic fratres. i. o fratres expurgate vetus fermentum

sup. calum sup. passiu postponit̄. **regimib⁹**

Ablatiuorū regimen subiungit̄ istis

Sentētia ē q̄ regimē passiu ablti casus postponit̄ istis. s. regiminib⁹

predictis Cuius prima ratiō est: quia regimina ordinant̄ sūm ordinem ca-

suum Sed ablatiuus est vltimum casus: ergo regimen eius vltimo ponit̄

q̄ greci carentes ablatiuo vtebant genitū loco ablatiuo et sic latini euz

postea invenerunt. Sedā ratio est q̄ abltūs est p̄ prius casus verbō acti-

uorū et transituorū sed actio est ante passionem: q̄ ic. **Arguit.** Ablatiuo

habet maximā coenientiam cū grō ergo eius regimē debet immediate se-

qui regimen gti. Hā pbatur: q̄rē ponit̄ gtiū loco ablatiuo. vñ Vir.

Et crurum tensa a mento palearia pendent: quia greci carentes ablatio

utebant genitū loco ablatiuo. Dm q̄ bene fui illam rationem pcede-

ret: q̄ tñ ablatiuus est p̄ prius casus verbō passiuorū: ideo sequitur regi-

men. datum et accusatiū q̄ p̄struntur cū verbis actiūs. **Arguit** abltūs

est casus p̄cipiū actūs vero ē casus termini trāstīoīs verbi: ergo regimē

ablti deb̄ pcedere regimen accusatiū. Dicendū q̄ verū est: q̄ tñ abltūs

vltimo inuenit̄ est a romanis et sūm p̄sūm dicit̄ p̄ prius casus romā-

norū et latīnorū idē vltimo loco ponit̄ eius regimē. **Querit.** Quot mo-

dis abltūs ponit̄ in oratione. Dicendū q̄ tribus modis. Primo vt regit

vt iohannes scribit calamo. Secundo vt ponit̄ absolute: vt magistro le-

genti p̄ficiū Tertio vt caret rectore: vt iohannes venit roma. **Que-**

ritur. A quo partibus orationis regit̄ ablatiuus. Dicendū q̄ a ser. p̄z-

mo a nomine: vt doctor petro. Secundo a verbo: vt vtor pane. Tertio ab

aduerbio: vt forte currit velocius petro. Quarto a participio: vt viēs pa-

ne. Quinto a prepositione large capiendo regere: vt a patre. Serto a pro-

nomine vt illa vlti placido. vñ. Domē p̄mō verbū aduerbiū ppositio-

tibi sextum. **Arguit.** Abltūs est p̄ prius casus verbō passiuorū: ergo nō

regitur ab aliis verbis. Dm q̄ nō est p̄ prius q̄rē mō sed secundo mō: hoc

est in plurimū. **Querit.** Er̄ quot viribus regitur ablatiuus Dm q̄ ex

sc̄ptum. Primū ex vi comparationis: vt doctor petro Secundo ex vi men-

sure: vt petrus est longus ser pedibus. Tertio ex vi effectus alicuius cau-

se: vt iohannes pugnat gladio. Quarto ex vi distantie localis: vt zutphā-

nia distat a Dauantria duabus leucis. Quinto ex vi precij: vt emi decre-

atum ser florensis. Sexto ex vi temporis: vt iohannes studuit tribus annis

Septimo ex vi demonstrationis essentie: vt vir magno ingenio.

Querit

Querit

Arguit

Arguit

Querit

Arguit

Querit

Glosa notabilis.

Ex vi cōparatōis Tres notat esse gradus qui compatire notabit
i. multimodas vires regiminis naturā cōpatiū manifeste
Multimodū regimen qui rem discernit aperte
h ille cōpatiu^s dicitur regit abltū auro & tute positi & salomone & tute ppa
Ditior est auro sapiens salomone sybilla
p hoc aduerbiū i. resolute s.cōparatiū cernes clare
Per magis expone regimēqz videbis aperte.
h ille abltū auro regit a positio dimes: & salomone regit ab aduerbio magis
Est auro diues regina magis salomone

Nota.

Arguit

Replica.

Replica.

Querit

Querit

Cōnia ē q̄ faciēs cōparationē notabit q̄ sunt tres gradū in q̄b fit cōpatio
qrū naturā cōsiderata inuenit multiplex regimē. Unū sūia textū in dītū ē
hec: q̄ ois cōpatiu^s cuius positiu^s regit vñ abltū p̄t regē duos abltūs
Unū er ppa & tute. Alterū ex dītū postūm: vt petrus ē paulo dignor
Cōnotandū q̄ cōparatiū et sūr suplatūm p̄t regere eundem casum
quē positiu^s. vñ florū. Quā ibi structurā p̄nus gradus obtinet: illaz
Supremus mediūs gradus normā seruabit candē. Ratioē ptz: q̄ idem
sc̄atū h̄t. Arguit. Cōgritatis ouſ ex pte modoz scandi: h̄ gradū cōpatio
nū diuersos h̄t modos sc̄ādi: ḡ r̄c. Dōm q̄ licet habeant diuersos modos
speciales. sc̄z sine excessu: tñ h̄t vñ modum scandi generalē grā cuius
p̄t regere eundē casum. Contra. Quēcūs sūt specie distincta sic se
h̄t q̄d vñ cōuenit alteri cōuenit nō p̄t s̄z sic ē de gradus cōparationis
ḡ r̄c. Major est manifesta q̄r q̄libet sp̄s h̄ aliquā p̄prietatem q̄ quam ab
alia differt. Dōm q̄ licet cōuenit diuersis speciez nō tñ quenit eis fin ean
dem rationē: h̄ fin diuersis: sic positiu^s hic facit h̄m p̄pam & tute q̄ re
liq̄ casus faciūt tute aliena. Cōtra: ḡ cōpatiu^s & suplatū^s īgeret ipm
fin eandē rōne: q̄r tute aliena. Dōz q̄ bñ ē eadē rōgnalis sed nō special
Arguit. Compatiu^s regit ḡm. er go textus ē falso. Ahs patet p̄ illā
regulā p̄one gradū mediū r̄c. Dōm q̄ cōpatiu^s partitie tent^r ḡ sit ḡm
sed cōpatiu^s cōpatiu^s tentis regit abltū. Cōtra cōpatiu^s cōpatiu^s
tentis regit ḡm: ḡ r̄c. Ahs patet in hoc exemplo Omne masculuz ercipit
muler: & q̄ filia melior filie. Ibi melior capiſ cōpatiu^s regit illuz ḡm filie
Dōm q̄ hō ē fin morez grecor ex quoz scriptur^s hoc tractū ē: nō ait h̄m
latinos. Cōtra cōpatiu^s cōpatiu^s tent^r p̄strūcū cū dītō: ḡ r̄c. Unū ptz in
hoc exēplo. Jacob^r ē filius xpo Dōm q̄ cōpatiu^s hoc facit & tute sui positui
Cōtra cōpatiu^s cōpatiu^s tent^r nō p̄t regere abltū: ḡ r̄c. Ahs patet q̄
abltū sc̄at id q̄ act^r h̄bi egredit: ḡ vult solū 2strū cū xpo passio. Venet
zna: q̄r sola xba feant actū. Dōm q̄ verū ē de abltū 2strūcū cū xpo passi
uo: nō ait cū abltū 2strūcū cuius xbo actiuo. Querit. Quis illoꝝ ablati
uoy regiē & tute cōpatiu^s. Dōm q̄ hoc patet ex resolutione vt sc̄z ille abltū
regitur virtute positui & ille qui ponit iurta aduerbiū magis regif a pos
tuo & tute cōparatiū qui p̄t resolu^r in aduerbiū & in nūm vt sum di
tio: auro petro. i. sum diues auro magis q̄ petrus. Uel sic: q̄i cōparatiū
resolu^r in hoc aduerbiū magis & in sūi positui tñc ille abltū q̄ ponit
iurta positui regif a cōpatiu^s & tute ppa: vt regina est diues auro magis
salomone. Querit. q̄s abltū debet ponit iurta positui. Dōm q̄ ille q̄m
portat rē i q̄r ex cessu: vt auro laude r̄c. q̄r cōparatiū importat ex cessu
ergo abltū qui importat rē ex cessu debet ponit iurta aduerbiū magis

De regimine ablatiui

Queritur. Que est regula genitilis quae ex hoc contextu elicetur. Domini quae ista. Quis patiuus patiuus tentus virtute ppiua regit ablatum a preposito. Et dicitur cop. atque tentus quod patiuus tentus regit genitum ut iste est sapientior clericorum. Et videtur (ppiuia virtute) quod patiuus in virtute positum sepe regit genitum: ut iohes est dicitur auri petro. Sepe deinde; ut iacob est filius christi. Sepe accidit ut katherina est albor facie heliabet; sepe ablatum ut iohannes est dignus laude petro. Queritur. Vt vnu aliquis patiuus potest regere tres ablatos. Domini quae sic. vnu. Queritur. Scantem re excessam. Aliu scantem id in quod fit excessus. Tertium qui regit positionem; quod ois patiuus potest regere casum sui abstracti. vnu. Quidlibet abstractum potest sibi ungere casum. Ex vi formalis tibi causam scantem. Queritur. Vnu patiuus possum regere duos ablatos quam tres. Domini quae sic. ut sortes est maior platonice statuta sex pedibus maiestate. Ibi statuta regit a patiuo virtute positum: et platonice virtute patiuum et sex pedibus ex vi excessus: et maiestate ex vi cause formalis. Queritur. A quod regit ablatum eo in ista oratione. Habeo dicem floreros et eo amplius. Domini quod ab illo patiuo amplius. Et quod arguit videtur quod illa oratio sit incongrua quod eo est singularis numeri: et decem plus numeri: et sic relatum est sibi anno disconuenient in numero. Dicitur quod lyco non referit ad annos excessus sed subintellectu. s. numeri denario. Similiter iste orationes ponunt penes ultima regulam: iohes pulchrior solito. et solitus est. Ita loquitur magis fide. i. magis fides est ei adhibenda. Notandum quod quicunque casum regit positum illud etiam regit comparatum et suplatum: quod positum includit in posterioribus duobus gradibus: vnu. Casum quecumque natura regit positum. Illud superius gradus exigit atque secundus. Queritur. Utrum aliqui verba possint regere ablatum in mediante comparatio. Dicendum quod sic quod scilicet ipsa verba includit comparatiuum: ut malo virtutes auro: sed non ista verba prefero. et presto quod illa regit deinde cum acto. Ur Gilius. Ne me sibi preferat illa vere. possunt tamen illa verba regere ablatum significante id in quo fit excessus: et significante quantitate certam vel incertam comparatiuum: ut petrus prestat iohanni lris tribus preceptis. Queritur. Quid dicendum est de illa oratione. Si quo minus dixistem recte. Dicendum quod in Catholicon (quo minus) possunt esse due dictiones et tunc valent tamen sicut aliquo minus: et sic non regitur per istam regulam quod non importat rem excessum neque quantitatem illius excessus sed regit ex vi effectus cause materialis seu inopie per illam regulam plenus inops recte. Sed ut est una dictio non est regime quia hoc requirit duas partes orationis.

sup. casus ostendens et magnus Ex vi excessus
Est ablatiui demonstrans quantus habetur. ccessus
s. ablatum excellentiam

Excessus regit hunc excessum dictio signans
Exempli in quo comparatio maior facit excessum regit illud ablatum illo scantem id quod excedit: et illud ablatum quattuor pedibus faciente quantitate excessus.
Hoc lignum pedibus est manus quattuor illo
Est in quod illud ablatum excedit ipso. excessus regit illud ablatum quatuor digitis habente excessus.
Hoc lignum digitis excedit quattuor illud

Enim in quo ablatum excedit ipso. excessus regit illud ablatum quatuor digitis habente excessus.
Enim in quo ablatum excedit ipso. excessus regit illud ablatum quatuor digitis habente excessus.

Cum haec plurimis minoribus tribus solidis hoc est granum illo una libra triduo per venit et tu. Circa. Respergit tamen et longo tempore venit. Et dicitur (dictio) ad scandum quod nedum nomine sed etiam verbis regit ablatum per istam regulam ut Cornelius petrus uno digito excedit et similiter eius principiis et quodammodo aduerbiis.

Glosa notabilis

vt iohes currit velotius petro trib⁹ passib⁹: et br⁹ (secretie) ppter dictione im-

portante excessus abstractio: q̄ fuit ḡm: vt iohes h⁹ excessus supra paulū

trū digit⁹. Et sibi ista regla p̄pendit etiā dictio sc̄ans de cetero excessus

Arguit. Dicitur importans excessus regit ablat⁹ p̄cedente: q̄ p̄pati⁹ ex

sua natura iportat excessum: ḡ r̄. Dōm q̄ regla p̄cedēs loquitur de p̄atio-

t⁹ h⁹ ista loquitur de omni dictione iportante excessus. Cōtra Dicitur iportans ex-

cessum regit ḡm: ḡ r̄. Ans p̄t in hoc exēplo Maior: excessus ē latronis q̄

furi⁹ Dōm q̄ regla intelligit de dictione secretie iportante excessus: h⁹ vero

ponit nōmē sc̄as excessus abstractio. Cōtra. Dicitur cōcretie accepta si-

gnificans excessus regit acci⁹: ḡ r̄. Ans p̄t in hoc exēplo Nathanael ob-

tulit acetabul⁹ aureuz appendens triginta ciclos. Dicend⁹ q̄ nobis ma-

gis visirat⁹ est loqui p̄ ablat⁹ q̄ p̄ acci⁹: licet reperiatur verbi importans

excessum p̄t regere acci⁹ significante q̄ntitatē excessus: vt inter pigme-

os qui longissimi sunt nō excedunt pedes duos et q̄drantē: h⁹ nō ē imitand⁹

Querit. q̄trplex ē excessus fini istu textu. Dōm q̄ duplex. Nā qdām ex-

cessus est incertus q̄ importat p̄ ablat⁹ p̄sentis regulē. Exemplu vt quāto

fortis magis p̄ficit: tanto magis supbit: h⁹ qdām importat certi⁹ q̄ntitatē

excessus ut in exēplo textus. Et facile liquet q̄stio de istis: tātonim⁹ pau-

lomin⁹: q̄ si ē vna dictio: sunt aduerbia q̄litatis: si si due dictiones sunt rez-

gunt p̄ hanc regulā. Querit. quid est dicend⁹ de ista orōne. A iudeo q̄n

q̄ quadragenas m̄. nūs vna accepi. Dōm p̄mo: q̄ ly vna regitur a mīnus

et vi excessus. Secundo d̄r q̄ ponit absolute in designatione cōsequentie

et sic debet dici minus vna: p̄cūstione existente. Querit. quale regimē

est hic paulopost: pauloante. Dicend⁹ q̄ iste p̄positiōes h̄nt virtute cōpa-

tiū inclusam: et cōueniūt cū suis cōparatiūs capitū: p̄ positū oīta hic po-

sitiūs capitū p̄ opatiū. S̄i si sunt aduerbia tūc sunt vna dictio cui nō

cōpetit regimē: et sunt aduerbia tūc et regitur iste ablat⁹ ex vi excessus

sicut p̄fiente regulam ex vi cōparationis.

sup. dictio sup. instrumentaliter

Remq; notans fieri regit id quo res ea fiet

Sonia ē q̄ dictio sc̄ans aliqd fieri regit ablat⁹ sc̄antē instrūm̄ q̄ mediāte

q̄ agit v̄l aliqd fuit: vt miles p̄fuit iohem hasta v̄l pugna r̄. Uenit huc pe-

dib⁹ n̄anigio currū r̄. Arguit. postea loquitur auctor de cā instrūm̄: ḡ r̄

Dōm q̄ cā instrūm̄alis ē duplex. Quedā ē extrinseca et separata a p̄ncipali

li agente de q̄ sit hic met̄io. Alia ē intrinseca: de q̄ postea loquitur alexāder

Cōtra. cā instrūm̄alis nō p̄t regere ablat⁹: ḡ r̄. q̄ p̄ncipali cause regē

et dirige: cuīo virtute instrūm̄ opat. Dōm q̄ zuenit p̄ncipali cause regimē

naturale salte p̄ncipaliter: h⁹ tñ causa instrūm̄alis bene p̄t regere regimē

grāmaticali sicut hic. Querit. Que ē causa p̄ncipali: et q̄ instrūm̄. Dōz

q̄ p̄ncipali cā ē q̄ mouet et dirige ad opus vt hō: angel⁹ vel de respectu

dīversor effectū vt ignis p̄ncipali et effectū calefacit. Sed instrūm̄ can-

ta est q̄ virū p̄ncipale agens ad p̄ducendū effectū: vt tutor vtī corio ad fa-

ciendū calceū. Sed causa illa instrūm̄alis est duplex. Quedam em̄ est

artificialis q̄ nō est p̄ncipali p̄a gentis vel sibi inherens vt Baculue: se-

curus r̄. Alia est naturalis q̄ nō p̄t esse p̄ p̄ncipali agentis vel sibi in-

herens vt manus est instrūm̄etū quo opatur corpus. De pīna aut̄ solū est

ad p̄positū vt patet in textu. Tñ aliqui dicit q̄ intelligit de virūs cau-

sa instrūm̄ali s̄c tam naturali q̄ artificiali. Queritur. que est regula

generalis circa hunc tertum. Dicendum q̄ ista Omne verbum mundi si-

gnificans actionem vel passionem attributam causis secundis possunt re-

Arguit

Replica.

Querit

Querit

Arguit

Querit

Querit

De regimine Ablatiui

gere abltū pīllā regulā: q̄ oēs cause sebe agūt p̄ aliquō instrūm̄ q̄b additur
eis in causando. Et b̄r notamē (causis sc̄ibis) ad excludēdū deū q̄ sine instrō
agere p̄t: rōne sue infinitat̄: r̄ quō ē aliq̄ cā intrinseca: r̄ aliqua extrinse
ca: r̄ aliqua in actu: r̄ aliqua in potētia: r̄ al. q̄ mediata: r̄ aliq̄ imediata:
patuit supra de regie ḡti. **Q̄f.** vtrū sola ḥba regat abltū p̄ istā regulā? **Querit**
Dōm q̄ nō: s̄z etiā p̄cipia quēadmodū ḥba a q̄bus descedat: sed cuā no
mina: vt iohānes est bellicosus armis: rhetor iōnē. **N**otādū q̄ ē dif
ferentia inter rhetoreū: oratoře r̄ declamatoře. Nā iheret b̄r ille q̄ ē exp
tus rhetorice. s. q̄ rhetorica: vel qui docet eaz: cui⁹ auctores rhetorici nū
cupant. Sed orator b̄r ille qui cām dicit corā iudicibus v̄l p̄sonib⁹: q̄ alio
nomine cōcinator dr. Itē cōcō omis b̄r aggregatio populi ad quē orator po
test dirigere orōnē suā: r̄ sic p̄sonari fecit orare sue impōnere: q̄b etiā b̄r
peiorare. Sed declamatoře ē ille qui in p̄uentu scolasticoꝝ freatam caulam
orat: vt se r̄ alios exerceat: vt in veris causis postea possit orare: r̄ rhetor
illud agēs etiā vocat declamator. **Q̄uerit** quō denominat istud regimē
Dōm q̄ denominat ex vi effectus cause efficientis instrumentalis: ex cui⁹ **Q̄uerit**
habitudo ad dictione rectam istud regimen denominatur.
nomē adiectū. s. aliquā significans. s. abltō casui.

Mobile mensuram designans addere debes.

Exēplū in q̄ illud adiectū lōgū ipo
tās mensurā: regit abltū sex pedib⁹
scāntē q̄titatem illius mensuræ.

Et sit exēplū in q̄ illud adiectū
lat⁹ a uni scāns mensuram: regit
abltū duob⁹ pedibus scāntē q̄ti
tatem illius mensuræ.

Longum sex pedibus; longū latumq; duobus

Snia est: q̄ nomē adiectū indeterminate importans mensurā p̄t re
gere abltū scāntē certā q̄titatem illius mensuræ: vt turris est alta trece
nis pedibus. Et b̄r nota nō (nomē adiectū) ppter nomē substantīm impor
tans indeterminate mensurā: q̄b nō regit abltū sed potius ḡtū: vt vidi
turris in altitudinē cētu pedi. **Q̄f.** quot modis fit mensuratio. Dōm q̄
multis modis. Primo sim latitudinē vt pannus est latus tribus vlnis. Se
cundo sim longitudinē vt hoc lignū est lōgū sex pedibus. Tertio sim p̄mis
ditate: vt tonna est p̄funda tribus cubitis. Quarto sim p̄ponderationē: vt
hoc argētū est grāvē tribus marcis. Quinto sim p̄tinētiā mensuræ: vt hoc
dolis est magnū duobus virib⁹: hoc vas ē magnū duabus quartis. **A**rguit
gūr. Dictio scāns mensurā: regit ḡtū p̄ illā regulā. Mensurāq; notes. ḡ
tē. Dōm q̄ illa regula intelligiſ de nobis substantiis: ista nō loquit̄ de
nobis adiectiis. **C**ontra. Bipedale trypedale sunt noia adiectua im
portantia mensuram: tñ nō regit abltū p̄ istā regulā. Dōm q̄ illa nomina
importat determinatā mensurā: sed ista regula intelligiſ b̄ his que importat
indeterminate mensurā qua specificat p̄ abltū scāntē illā determinatōe
Cōtra. Noia adiectua importantiā indeterminate mensurā nō regunt
abltū. ergo tē. Ans p̄ in hoc exēplo. Istud est nimis longam q̄ illud. Di
cendū q̄ illa nomina adiectua longi lati breue tē. regunt abltū inquā
tum absolute scāntē mensuram: sed inq̄tum connotant respectum: regunt
accīm mediante prepositione ad: vt hoc est nimis longū ad istud. Et de hoc
dantur due regule: quarum prima est. Omnis positurae relatiue captus.
regit accīm sui correlati mediante prepositione ad. vt longum ad breue.
Sc̄ba r̄la ē. Qis p̄atus relatiue capt⁹ regit abltū sui correlati vt mai⁹ mi
noire mai⁹ etiā. **Q̄f.** ex q̄ vi regit iste abltū. Dōm q̄ qđā dicit ex vi effe
ctus cause formalis ita q̄ mensuratio hēat se r̄q̄ cā formā respectu rei me

Arguit

Replīca.

Replīca.

Glosa notabilis

furare. Cuius rō ē: qz abltū fcat q̄titatē definitā dēcōis fget: s; defīmā
re ē act⁹ ip⁹ forme: ḡ r̄. S; hoc simpli nō ē vesp: qz oīo dētō recta h̄z se vt
dēfīmās i ordie ad dēcōne regēt. S; quenamē denotat ex vi mēsure tāq;
spāli denotatiōe: hoc iportat hitudo dēcōis regēt: i ordie ad dēcōne recta
i. cām materialē ex q̄ .l. finalem actū app̄ciādi actū distandi

Verbum materia causam precium spaciūmue

actū morandi sc̄ans sup. casus .l. noīm

Aut tempus signans ablatiuos regit horum

.l. noīa signat fieri fgit illū abltū ere sc̄as ma. ex q̄ sit

Que predicta notant. Ut frenum fabricat etē

Erem in q̄ hoc v̄bū fabricare sc̄as aliqd

Erem i q̄ hoc v̄bū distat fāt actū distā
tūm pudore sc̄ante cām finalē di fgit abltū sex stadiis h̄ntē spatii.

Ista pudore facit. stadiis sex distat ab v̄be

Erem in q̄ hoc p̄cipiū morās sc̄ans Erem i q̄ hoc v̄bū emi h̄n actū ap
actū morādi f̄g. abltū noīre sc̄ā. t̄p̄ p̄cādī fgit abltū p̄tij. s. v̄bū nūmā

Noīte morās tota panem nummis tribus emi

C̄sia q̄ v̄bū sc̄attā aliqd fieri ex alīq materiis vt fabricare. U. l. noīa
q̄ fieri ppter aliquā cām: vt tacē. U. l. sc̄as actū app̄ciādi: vt enere. U.
distandi vt distare. Uel morādi: vt expectare: p̄truit a p̄e post cū abltis
istoz noīm q̄ p̄dicta sunt. Erem plā patēt in terru. Chechis sit in q̄ng res
gulis. Quā p̄ma est. Verbi sc̄as aliqd fieri ex alīq materiis pot regere
abltū sc̄ante materiā ex q̄ sit: vt euā facta ē de costa ade. Uel mediante
p̄pōne ex vel de v̄t de costa vel ex costa. Unū dūntia ē inf ex r̄ de: r̄ a vel ab
v̄t. Ex de materiā: a vel ab efficiētē per dat formālē: s; ppter dat tibi
finē. Arguit. Causa materialis regitur a ḡd. ḡ r̄. Ans p̄t p̄ alecādrū
dicēt. Materiā signās iūgatur: vt annulus auri. Dōm q̄ l. cōparatur
materiātū ad suā materiā er: q̄: hic vero p̄pā matia ad actū verbū: q̄ sc̄at
aliqd ex tali materia fieri. C̄r. circa istā regulā: q̄tupler ē matia. Dōm
q̄ triplex sc̄ez ex q̄ in q̄: r̄ circa quā. Materiā ex q̄: q̄ aliqd sit: vt cultellus
ex ferro. Et i dupler sc̄ez p̄manēs in trāsiens: vt p̄z in regunie ḡt. Matia in
q̄ cui aliqd iheret: vt accidēs in subiecto: albedo in corpē: sc̄ia in aia. S;
matia circa quā: ē circa quā versal intētio vt potētia alicui: vt intellect
circā vniuersale: sensus circa singulare. Et de oīb̄ ist̄ pot̄ intelligi istā re
gula. Exemplū p̄mo: vt sartor facit tunicā panno. De sc̄o: vt habet sc̄i
entiā aia: dolōc capite. De tertio: vt petrus v̄t illa re. Et oīs isti abltū re
gunt ex vi effectū cāe materialis. Sc̄a regula. Verbi sc̄ans aliqd fieri
pter aliquā cām regit abltū sc̄ante illā cām ppter quā sit: vt veni colo
niā causa studendi. Ista facit pudore. Ibi (facet) sc̄at actū facēt & sit
pter pudore & tanq; ppter cām finalē. C̄r. In hoc exēplo. Ista facit p̄
dore: ē regime cause materialis circa quā: ḡ r̄. Ans p̄t q̄ actū facēt
versat circa pudore. Dōm q̄ illud v̄bū (facet) sc̄at hic actū versatū circa
cām finalē: vt ē pudor reat ad p̄ctū: q̄ finis p̄cti ē pudor: vt paruit in re
gimine ḡt. Querit. per q̄ sc̄itū q̄ hic loſtū de causa finali cū nō er
matur. Dōm q̄ p̄mo sc̄itū ex exēplo textus: in quo abltū habet p̄ncipialē
habitūdīne cause finalis ad actū verbū. Secūdo sc̄itū ex hoc q̄ omne ana
logi p̄ se positiū stat p̄ sc̄ato famosiori: s; inter omnes causas causa finalē
est potissimum: q̄ est causa causaz: ḡ r̄. Querit. Unū regitur iste abltū:

Arguit

Querit

Arguit

Querit

De regimine Ablatui

Nbi grā. Dōm q̄ sūm q̄dā regit a v̄bo subintellecto. s. da: vel ex vi effectus
eante finis sūm alios. Et valet tñ sicut exēpli grā. i. grā illi⁹ q̄d dicitū ē
Uel sūm alios ex vi effect⁹ cāe efficētis hoc aut nō ē inconueniēs q̄ finis et
efficiens p̄t coincidere. **Q̄r.** Un regit iste ablatūs (nūero) in ista oratiōe
Discubuerūt ḡ viri q̄nq̄ milia numero. Dōm q̄ regit a ly q̄nq̄ milia ex vi
effect⁹ cāe formalis: q̄ oē supius ē causa formalis sui inferioris: s̄ nūerus
ē supius ad q̄nq̄ milia. Tertia regula ē. Verbū importās actū dīstāndi lo
caliter p̄t regere ablatū scāntē q̄ntitatē illi⁹ dīstāte: vt Roma dīstat ab
hinc q̄dringentis milia inbus. Et eadē sūa p̄t dici in actō: vt Roma dīstat
ab hinc q̄dringinta milia. **Q̄uerit.** q̄ttuplex ē locus siue spaciū Dōm q̄
duplex: q̄ qdā ē spaciū i⁹ aliqd sit: et hoc rñdet solum in ablatō ut hoc factū
ē tertio ab vībe miliario: et si līter q̄tro quinto aut sexto miliario. Tertiū ē
spaciū q̄ qdā sit motus: illud p̄t stare in actō vel in ablatō: vt iiii tria mili
aria vī trib⁹ miliariib⁹: et illud spaciū p̄ qdā aliqd sit solet rñderi ad quātum
vel ad quāto. **Q̄uerit.** qdā est stadiū. Dōm q̄ centū et vigintiōnq̄ passus
faciūt stadiū. S̄ milia miliare de p̄tinere octo stadia: et q̄nq̄ pedes dicunt facē
passū. vñ. Quis pedes passuz: faciūt passus q̄s centū. Vigintiōnq̄ stadiū
si milia des re Octo fac̄ stadia duplicatū sit tibi lenca. Et sūm qdā lenca
latīnū nō est: q̄uis in cōi sermone eius vīus solet haberi iō poti⁹ dōz
est iiii duo miliaria. **Notandum** q̄ milia q̄nq̄ ē nōmē nūerale: vt vndecim **Nota.**

Querit

milia virgintū. Et milia milia milib⁹ q̄nq̄ p̄ syncopā p̄ milia miliarii miliari
bus. Quarta relāt̄a est. Verbū importās actū app̄ciāndi vel vendēdi: p̄t regē
ablatū scāntē q̄ntitatē illus p̄cī: vt emi panē tribus nūmis. Sūlū hic. Po
terit emi istud venīdare multo: In q̄ exēplo ly multo importat q̄ntitatē
p̄cī indeterminate De istis autē vīis actū app̄ciāndi importāntib⁹ dictū
est p̄us: quō p̄it regere ḡtū vel ablatū. **Arguit.** Verba importātia actuz
app̄ciāndi regit ḡtū: ḡ textū ē fallitus. Aha pbatur in hoc exēplo: quātū
cōstat hoc rñdetur duorū florenorū. Dōm q̄ hoc ē verū sūm diuersuz respe
ctū: vt partut in regimine ḡtū ibi vīcū iungas. **Q̄uerit.** quō denoc
minatur istud regimē. Dōm q̄ ex vi app̄ciationis et hoc ex habitudine dis
ctionis regentis ad dictionē rectā. **Quinta regula** est. Dicōto importās
actionē vel passionē q̄ sit in aliq̄ tpe p̄t regere ablatū scāntē q̄ntitatē
illius tpus in quo sit talis actus vel passus vt morabor apud vos tota nocte
Arguit. Dicit Aristo. q̄ passiones sunt facilē mobiles et trāscēdentes quē
admodū rubedo ex vērcūdina cantata ḡ male dicit q̄ passio est durans in
tpe. Dōm q̄ licet nō durat longo tpe durat th̄ aliqd p̄uo tuo tpe: vel etiā longo
tpe sūm diuersitatem passionū vel passibilū q̄litatū et sūm hoc alios et alios
ablatos tporū regunt. **Q̄uerit.** q̄ttuplex ē tpo. Dōm q̄ triplex. Unū est in
aliqd sit illud rñdetur ad interrogatiōne factā p̄ q̄i et hoc solum regit in
ablatō vt q̄nq̄ venit petrus rñdet heri hora tercia nocte media p̄ma olympia
de secunda ciclade. Est aut̄ olympias tps q̄nq̄ annov. Secundo est aliqd
tpo p̄ q̄i et dicit q̄ diu vel q̄sto tpe et illud regit i accō v̄l i ablatō vt septē an
nos v̄l septē annis morat sum colonie. Et istud tpo ponit in predicationē
Ḡtit. Tertius est tpo intra tpsū in quo aliquid sit vt intra quantū tēpus
redies in patriā rñdetur inter tres dies vel post tres menses. Et denoc
istud regimē ex vi temporis siue ex vi durationis temporalis. **Q̄uerit.** q̄
est regula generalis que ex textu elicit. Solo. ista q̄ omne verbum mundi
p̄t regere ablatū p̄ istaz regulā q̄ omne verbum significat actum fluxus
vel fieri qui necessario sit in aliquo tempore.

Arguit

Querit

Arguit

Querit

Querit

Querit

sup. p̄dictis .i. cām formalē. s. nōmē operandi
Nomen eis adiunge modum qdā signat agendi

Glosa notabilis.

Exemplū in quo verbū pferre sc̄ans aliquid fieri regit illā ablatīn acuto accentu significantem modū illius actus s. p̄nuntiationis.

Accentu plura proferre solemus acuto

Dicit q̄ dō sc̄as actionē seu passionē p̄t regē ablatīm sc̄antē modū illius actōis seu passōis vt h̄ pferre acuto accentū: ille cantat dulci melodia. Dī notān̄ (dictio) q̄r medīū h̄ba: s̄ etiā principia t̄ nota h̄balia i b̄lis emunata regūt ablatīn p̄ hac r̄am. De h̄bo actiuo patuit exēplū. De h̄bo passiūo ut iohes p̄cūt securi acuta. De principio vt scribēs veloci cursu. De non muneſobali i b̄lis: vt dō ē amabil fernēti amore. **C**or. Quō dō cognōti q̄ ablatīs regat p̄ illā regulā. Solu. s. c. s. q̄i ablatīs definit h̄ba ad modū aduerbiū gl̄tūt̄ mancē eadē s̄nia: vt p̄ferre vot acuto accētu. i. acute. Ā p̄tes declinabiles ip̄orat re: t̄ p̄tes indeclinabiles modū rei: q̄ ablatīs q̄ ē p̄s declinabiles nō ip̄orat modū rei. Solu. ablatīs imp̄rat re: p̄ modū rei: q̄ p̄tes indeclinabiles ip̄orat modū rei t̄m: q̄ attribut̄ etiā ablatī determīnate. **A**rguit. Nullus autō debet pcedere ex ignotis Sed aurot̄ hic pcedit ex ignotis: ergo r̄t̄ q̄ loquunt̄ h̄i de accentu de q̄ determinat̄ in q̄ta pte: vi p̄misit in p̄mio sui libri ibi (Accentu) normas. Solo. Nō loquit̄ h̄ de accentu nisi s̄m q̄ h̄ ratione specificandi actū verbi in habitudine ablatī causū qd̄ intelligēs magister doctoris vice fungēs iuuenib⁹ scholari⁹ de clarabit. **Q**uerit. Utrū h̄ba passiūa regūt ablatīn p̄ hac regulā. Uideq̄ nō q̄r in t̄extu dī (modū agēdi) s̄z h̄ba passiūa h̄cat p̄ modū patiēti ergo r̄t̄ Solo. gerūdīa h̄cat actiue t̄ passiue. vñ. Actū s̄ue pati signare gerundia p̄nt. Et sic p̄ hoc gerundū a gendi intelligit t̄ h̄bū passiūū q̄r actuū. **C**or. Ex q̄ vi f̄iḡ iste ablatīs. Solu. Et vi effect⁹ cause formalis q̄r h̄ba uirtutē mentionē i lītū regule h̄cat p̄ modū actōis seu passiōis t̄ modū ille sumit̄ er aliq̄ forma er go regis ex vi effectua cause formalis. **C**or. qd̄ ē accent⁹. Solu. Et p̄prias dictionis casualis s̄m quā alte vel balle p̄ferre. Et est dupler accentua sez actiūs q̄ sit q̄i syllabā elenatur. Alius ē grauis er q̄i syllaba depinatur. Tertius est circumflexus t̄ est qui medio modo p̄fertur de q̄bne latius pater in ultima pte h̄uius libri nōmē sc̄ans potestatē. **s. f. dictis**

Hepe potestatis nomen coniungitur istis.

Ex vi esse
c̄r̄ cause
efficiens
p̄ncipalis

arnoldus dei gratia balduino. s. dicit

A rex hierusalem domini dono b̄ salutem

Dicit q̄ nōmē sc̄as dignitatē: vel potestatē p̄t regē ablatīm sc̄antē illius dignitatē seu p̄st̄: vt Alexander diuina misericordie summissis p̄tifer hermann⁹ dī grā archieps Colonii Balduin⁹ dono dñi rei hierū. Vari milianus dei grā romanor̄ rex. **C**or. Utrū ista regula solū cōnenit a no mūnib⁹ dignitatē h̄catib⁹. Solo. Nō p̄o q̄ nota talē regulā. Oē h̄bū sc̄as actionē seu passiōis t̄ oē h̄bū sc̄as p̄tētē ordīnē religionē seu famulatum q̄ vel q̄ sit mediātē cōsilio auxiliū favore seu dono p̄t regere ablatīs h̄cat̄ez cōsilium favore seu donū. **E**xemplū de p̄mo vi missa celebrat̄ clemētia dei. De secūdūt̄ colligo h̄mī libri p̄missione diuina. De tertio pater in t̄extu De dignitate vt Johānes dei grā suffraganeus r̄t̄. De ordīne vt petrus dei grā monachus. De officio vt ego sum medicus p̄ncipis favore fratris mei. De famulatu vt ego sum famulus cesaris favore episcopi. **Q**uerit. Ex qua vi regitur iste ablatīs. Solu. Et vi effectus cause efficiens p̄ncipalis q̄ omnis potestas a deo est tanq̄ a causa p̄ncipiali. **Q**uerit. Qua re in potestate alicui concessa additūr iste ablatīus digna p̄udentia

Querit

Querit

Querit

De regimine Ablatiui.

vel similis. Solutio ideo q̄ illud nō sit nisi a pudentia diuina siue a deo per suā benignitatē precedente sine q̄ nihil fieri pōt vel etiā hoc sit causa huius militat; q̄ potestas nō cōvenit hoī ex se sed ex deo q̄ omne datus optimū et omne donū pfectū desursum ē descendens a patre lumine. Querit. qd p̄ illas lras a b c scat. Solutio. per illas scānē noīa ppua: q̄ apud romanos fuit consuetudī noīa ppua lris faci. Pro nostris igis uenib⁹ (Ciceronis aut salutē aliorūs poetarū scripta legere cupientib⁹) ope precius est abbreviaturas p̄ lras more romanoꝝ pre cognoscere.

A	Aulus	Q	Quintus
Aug	Augustinus	Qf	quinti filius
C	caus	Rp	republica
Cn	cneus	Rsp	respublica
Cl	claudius	Sq qr	senator pplus romanus
Ces	cesar	Ser	serutus
De	decius	Sex	sextus
Di	druſus	Sp	spurius
F	filius	T	tytus
L	lucus	Tr	tribunus
Im	imperator	WT C	marcus tullius cicero.
L f	lucii filius	Tr pl	tribunus plebis
M	marcus	Tr mil	tribunus militum
P	publius	Qnq̄ lra scat numerum; vt hic patet,	
Pt	pretor	Q	quinq̄
Pf	publij filius	X	decem
Pr	populus romanus	C	centum
Poro	populus romanus	D	quingenta.
Pc	partes conscripti	M	mille

Exemplū in quo illa dictio decora facias ppua
talē figurā fortis tatem regit illū ablatū vultu p̄ synodochen

Hinc chdochē iungas: Ut vultu Virgo decora

Dicit q̄ ablatū regis ex vi synecdoches. Exemplū p̄t in textu. Et p̄t pō in due regule: q̄r p̄ma ē q̄ adiectū importāt p̄petratē p̄tis attributū totū pōt regere ablatū scāntē p̄tē: vt rachel erat venusta facie. Sc̄da regula istius queritua ē q̄ adiectū importāt p̄petratē totū attributā p̄t pōt regere ablatū scāntē totū vt petrus ē clarus p̄genie. Notandum q̄ oīs dō reges accīn p̄ synedochē in itallā regulā (Sepe qd ē p̄tis) etiā pōt regere ablatū penes istā regulā. Querit q̄ dīnter aliq̄ dictioꝝ regūt accīn seu ablatū p̄ synedochē. Solutio. Ita dīnter q̄ regūt accīn p̄ synedochē p̄stributionis. Iz regūt ablatū p̄ synedochē locutionis. Cui⁹ rō t̄ q̄ ablatū pōt sc̄riptū cī noī sine virtuō p̄stributionis z̄ pōt fieri p̄ modū flux⁹ et fieri q̄ terminatū r̄ p̄ regūt scata. Qf. ex q̄ vi regūt iste ablatū. Solo. Sene rale denominatio ex vi cause materialis in q̄: q̄ p̄petas ē in subiecto vt in materia in q̄: iz speciali denoīatioꝝ regūt ex synecdoches. Af. a virtu nō dī denoīari i regime: q̄ ablatū regis ex vi synecdoches. Tenet q̄ha: q̄ synecdoches ē vitiosa figura. Solo. duplex ē virtuō. Qdā ē inexcusabile et a tali nō dī denoīari regime. Alīnd ē vituō excusabile et ab illo bñ potest fieri denonimatio vt hic. Sz tñ iuxta istā regulā qdā dicūt q̄ ablatū regis ex vi demonstrationis essentie q̄ adiectū importat p̄petratē: et regis ablatū scāntē subiectū cuius essentia generaliter dicta demonstrat. Sed opinat florista q̄ solus unus ḡtis potest regi ex vi demonstrationis essentie r̄ Arguit. hic est synedochē. Asier mūhi fonte: et tñ ibi nō est yitū: q̄ totū Arguitur.

Nota.

Querit

Arguitur.

Glosanotabilis

ponunt p parte ergo rē. Solo. Ibi est synecdoches locutioēs hic asit loq̄
de synecdoche constructione de quibus vide ibi. Sepe qd ē partis rē.
dictionē fīcan Exemplū i q̄ hec dictio idūt fīns o: natū regit
rē ornatū. adiūges abltū vestib⁹ mediātē q̄ sit talis ornatū

*Exemplū i q̄ hec dictio idūt⁹ fns ornatū regit
abltn yestib⁹ mediātē q̄ sit talis ornatus*

Quoniam subdes; indutus vestibus albis

Arguit q̄ sit talis ornatus vt amictus stola candida. **Arguit.** Dictio feans ornatū regit genī: vt vestis petri: & cī. Solo. Abiecte accepta regit ablīm. sed substitutē ḡtm. **Cōtra.** Ornatus est abstractū & tñ nō regit ḡtm: vt est ornatus vestib⁹ albis. Solo. lucet ornatus principi alter cap̄tū nō regit ḡtm: tñ nominalis captū bñ pōt regere ḡtm: vt ornatus mulier. **Querit** que sunt ille dictioē q̄ regit ablīm p̄ illā regulam. Solo. multe. P̄io s̄ba actina actu ornādi ficitā vt vestio te tunica: q̄ etiā p̄t regere accīm vt patuit p̄is. Sc̄bo verba passiva: vt induo: a te tunica. Tertio participia ab istis verbis descendantia: q̄bus cōnent idē regimē cuž suis verbis a quib⁹ descendit. P̄o quo natāndū q̄ oia verba q̄ notant aliqd adiacere corpi posse: seu p̄suante p̄t regere ablīm p̄ illā regulam. Exemplū de pumto vt induo te tunica. De secundo: vt exuo te calcis. **Querit.** quō denominatur istud regimē. **Solutio.** Ex vi ornatus specialiter. Sed alij dicunt q̄ ex vi cause materialis circa quā: q̄ verbū importat acti: ablīs aut fcat materia: circa quā actus ille per verbū importatus versatur. i. dictioē signi dictionē signi dictionē signi: dictionē signi: signi totum: signi parte: cantē subiectū: cantē p̄petrate.

Totida partem; **subiecto** proprietatem.
adiectum impor adiectius impor .i. tā pti q̄s

Sed laudem inuge: vel vituperamen utrimq;

Exem in quo illa dictio vir fēas totū regit ablīm manib⁹ fēante pte mediante adjectivo validis.

Dit maribus validis; vel virgo crinibus albis

Sile exēplū cū pmo Exem̄ i qilla dētō semia b̄cas subiectū regit abltm̄
forma fēatē ppteratē mediāte adiectuō turpi.

Dexter a vir fragili; vel forma femina turpi

Sile exemplū cum primo   **Sile exemplū cū illo femina turpi forme,**
Vir fācti dertra forma aaz decente vñ clla

Dit iorii de pte: iorii iaqz decelle puebla

Querff

De regimine Ablatiui

no sunt quersine in abltō: qz nō est ibi debita pportio modoz scandi: de
terā virō fortis: sicut viri fortis. **Querit.** qz dñter regimē demonstratiōis **Querit**
essentie est in grō & in abltō. Solo ita dñter qz regimen ablti semp reqrit
nomē laudis vel vituperij sīm florūtā: h̄ bene sine hoc p̄ fieri regimen
grī: salte & tale adiectū nō ex̄tatur: vt h̄ pacis: an gelus & silij sī nō h̄
pace: angelus consilio. Ex qbus patet denominatio istius regiminis. s. ex
vi demonstratiōis essentie: qz in illo regimē essentia vel substātia denotat
specificari per p̄prietates essentialēs seu totum per prem de qz dependet
eius integritas. **Querit.** qz partibus: atiōis regit iste abltus. **Querit**
a tribus: p̄mo a noīe: vt hya erat lippis oculis: homo exquisita doctrina
Scđo a pnoie: vt illa vultu placido. Tertio a v̄bo substātio: vt sitis bono
imp̄petri aīo: ero vobis grato aīo. Et sub isto p̄p̄hendunt h̄ba habentis
v̄m verbi substātui: vt videtur tristis aīo. **Querit.** Ut r̄ dictio r̄gens sp
in hoc regimē exprimitur. Solo nō: sed alioqz subintelligitur. Exemplū
vt filij hoīm v̄sq̄ qz graui corde. i. v̄sq̄ qz estis graui corde. **Querit.** qd
est dicendum de isto abltō v̄n regatur. Prō hic magister. Solo sīm qsdam
regitur a verbo declino' subintellecto. Alij dicunt qz regitur a verbo est
subintellecto: sed p̄mo magis congrue dicitur.
nomē adiectū sup. aliquod importans sup. alicuius

Mobile v̄l' verbum desiguant proprietatem;

a. cū ablatiis ponitur .i. abltōs p̄prietates. i. designat

Sextis cōstruitur per quos ea significatur

i. dēcōnōis & cantis instīm sc̄z effientis dictiones

Aut instrumenti vel cause nomina iungere.

Exemplū in qz adiectū festinōscās p̄prietate regit illū abltō cursu. **Exemplū** in quo hoc v̄bū fulget & cans

p̄prietate regit abltō virtute

Litus festinus: fulget virtute modestus.

Exemplū in qz hoc adiectū velox & cans
p̄prietate regit abltō pedib⁹ & can-

tem instrumenti cum quo fit.

Est sile exemplū cū sequentibus

Est velox pedibus: blando sermone facetus

Cīta sunt exempla in quibus nomē v̄l' verbum cans p̄prietatem regit
ablatum significantem causam efficientem principalem.

Viribus inuitus: p̄petrat pede voce benignus

Dicit qz nomē adiectū vel verbū designās p̄prietate cōstruit sextis. i.
cū abltiis p̄ qz ista p̄petratur. postea subdit qz noīa instrumēti v̄l' no-

mīna cause subdunt p̄dīcī. Exemplū patet in tertiu. Chez suis stat in trib⁹
regulis. Prima ē Nomē adiectū vel v̄bū importās p̄prietate regit abltō

scāntē illud in qz talis p̄petras: vt festinus curro: in qz notaī illa p̄prietate

festinās ēē cursu: vt aīis tarda volatu: festin⁹ loq̄la iste ē cū incellū

līe tue testudinea v̄tū icellī. Sc̄ba regīa ē. Nomē adiectū vel v̄bū im por-

tans p̄petrare ēgit abltō scāntē instīm illius p̄petratis. Vir. dicit fāmā

esse celere pedib⁹ & pncib⁹ alis. Et adiectū istū regīe p̄t mutari in abltō

vt petrus velox pede. i. veloci pede. **Tertia est.** Nomē vel v̄bū cans

p̄prietatem p̄t regere abltō scāntē cansant efficientē pncipalē illius p̄pe-

taris vel causaz materialē circa quam. Exemplū de nomine adiectū
vt fortē ē inuitus viribus. Exemplū de verbo: vt superat potestate. De

causa materiali circa quam: vt iste est benign⁹ voce v̄l' laudis. Dicū notā-

Glosa notabilis.

ter adiectū importā ppteratē ppteratē ut oī nullus. **Cōr.** Quot regule gñales solent ex hoc textu elici. Solo. due. puma ē oē cōcretū sine subtilitate sine accīta le pōt regere abltm sui abstracti p istā regulā. Exemplū de substātiali: vt hō hūanitate. De accidentalī: vt albus albedie. Scđa regia. Om̄is ſibum pōt regē abltm ſui noī ſbalis: vt lego teatō: amo amatiō. **Cōr.** Uñ regi ille abltus noī: ibi Nicodemus noī. Solo. Ab illo noī nicodem⁹ a ptepost ex vi effec⁹ cāe formalis q̄ ly noī ē ſupius ad hoc nomē pōt nō codem⁹ ſed oē ſupius ē cauſa formalis ſui inferioris. Et q̄ inſer⁹ q̄ dicitur nomē p̄pū pōt regere hū abltm noī ex vi effect⁹ cauſe formalis. **Caf.** Nomē p̄pū nō est adiectū vel verbū: ḡ nō pōt regere abltm p istā regulam. Solo. Ly mobile nō capi⁹ hic p̄pū p noī adiectiō: h̄z capitū gñaliter p q̄cūg noī ſignificātē cōcretiō. **Querit.** A q̄ regit ille abltis ordine in iſta orōne: p̄mus ordine. Solo. Regi ab illo noī p̄mus a ptepost ex vi effectus cauſe formalis. Et ē regula generalis q̄ omne nomen numerale cardinalē pōt regere iſtu abltm nō ſiſto p istā regulā. Et in iſta orōne viginti nōero: ille abltus nōero regiſtur a viginti. Uñ etiā gñalis regula eli q̄ oē nome numerale ordinale pōt regere abltm ordine p istā regulam vt p̄mus ordine. **Querit.** quō denoſiatur regimē iſtarū regularū. Solo. Regimen p̄me regule denoſiatur ex vi ppteratis: vel ex vi effectus cauſe formalis: capiēdo effectū cauſe formalis gñaliter. put se extendit ad quācūg diſpoſitionē rei. Sz alij dicūt q̄ regimē ex vi demōſtratiōnē eſſentie et ē demōſtratio ſimplicia que pōt fieri p vñ abltm. Sed regimē ſecide regule denoſiatur ex vi effectus cauſe efficientis instrumentalis. Regimen tertie regule denoſiatur ex vi effectus cauſe pncipaliſ. hoc ſbū impſonale inter eſt ſup. casum ſ.carentie

Req̄z carere notans ablatiū regit eius

hic careat regit ablatiū pena **Vic adiectū pur⁹** regit abltm criminē,

Vt pena careat homo: p̄tus criminē vñiat

Dicit q̄ dictio importātē cōcretiō carentie alicui⁹ rei pōt regere abltm ſignificātē illud q̄ q̄ caret: vt careo pecunia: amicis libris vestibus tē. Dicūt notans (dictio) ad feandū q̄ iſta regla nō ſolū h̄z veritati de noī ſetia de verbis et ptcipis. Exemplū de noī: vt puris criminē. De verbis vt ille puaſt vestib⁹. De ptcipis: vt careo libris. Dicūt notans (pcretina) p̄pē abstracta carentiā iporantia q̄ nō regiſt abltm h̄z gen⁹: vt diuino ſtutis viſue. **Caf.** Dictio ſcās carentiā alicui⁹ rei nō regit abltm: ḡ male dicit Regi carere notā ſcā. An̄s p̄t in hoc exēplo: defect⁹ ſanitatis: ibi defect⁹ ſeat carentiā: t̄n regit illū gen⁹ ſanitatis: ḡ male dicit aut̄: q̄ dictio ſcās carentiā regit abltm. Solo. Regula intelligit de dictio ſcante carentiā cōcretiō: ſed defectus ſeat carentiā abstracta regite. **Contra.** Dictio ſcās abstractiō regit abltm: vt hoc abstractum opūs in hoc exēplo. Non est opūs bñualentib⁹ medicus: h̄z male habentib⁹. Solo. Hoc nomē opūs ſolum excipi⁹. Upro q̄ notandum q̄ opūs capi⁹ tribus modis. p̄mu mō vt ſignificat penuria vel indigentia: et ſic h̄z duos caſus ſub eaſe terminatiōe vt nō est opūs in ntō: et habeo opūs in actō. Scđo valz tm̄ ſicut neſſariſ vel vtile vt in exēplo euāgelij p̄mu poſito: et ſic habet tres caſus ſimiles ſez nt̄m accīt et abltm. Exemplū de neō: vt qd opūs eſt. De actō: vt dñs his opūs habet. De abltō: vt non eſt opūs beneualen: ib⁹ medicus. Tertio capitū p̄ omni illo quod agiſtur vel fit et ſic variatur ſue declinatur per omnes caſus: vt opera Gersonis opera Tully. Unde versuz. Eſt opūs iſ

Querit

Arguit

Querit

Querit

Arguit

Nota.

De regimine Abla tui

quod agis: opus expedit atq; necesse est. Arguitur. Non entis non est exercere aliquas operationem: sed dictio importans carentiam est non ens ergo non potest regere ablatum. Minor probatur: quis carentia dicit p natione entitas: h; punitio e; non ens: ergo dictio importans carentiam non pot regere ablatum. Sol. Non entis non e; regere ciuitat: h; non pot regere grammaticalit in pposito. Querit. Qnottuplices sunt dictioes importantes carentias. Sol. Triplices. Quedam sunt q; solum ablatum regit: ut careo vaco cassus opus capti r. ut careo ob amicus q; mihi mors rapuit. Capti lumine capi oculus. i. cec. Virgil. Ut oculus capti fodere cubilia talpe. Et sic inq; hiero. Nisi tor talpeus essemus hoc videres. Capti mente. i. insanus. Quedam sunt q; regit aciem cu ablatu: ut sunt spacio pno ordo et similitudine et spoliavit petru pecunia. Orbant illu libris. Et quidam sunt q; regit ablatum cu ppositione: ut liber a nos a male: et hic: absinete vos a carnalibus de idem. Ut etiam soli genitivi: ut sunt abstracta carentia vel plenitudine significativa. Et deno iatur hoc regimur et vi effectus cause materialis circa quam. hoc pnu imponale interest sup. derivatiua.

Inter et est iuncta tibi dat pronomina quina

sup. interest

Inter erit nostra vestraq; meaq; tuaq;

hoc pnu imponale i. tenet

Atq; sua: refert normam seruabit eandem

Et pna e; q; ista duo verba: sez interest et refert regit ablatos q; nq; pnomi posselliux loco suop punitio: ut mea interest studi: tua refert cantare. Cuus ro e; ad emendandi dubitatione: si cu poneren in gis dubium e; an esset gis punitiu vel posselliux ad hoc dubius tollendum ponunt in ablatu: et tis comitit vna figura q; de antithesis et h; fieri q; casus ponit p; casu: ut in dina luce intererit tua legere. Arguitur. Ille oratione videntur e; incognitae: q; adiectum ponit sine substanti. Dic q; simili loquendo admittitur p; figura p; dicta. Et ro excusat illu virtutem p; metia cu ablatu: et crita inclusio cu posselliux. Cetera Illud q; alieni cognitii non pot excusari per aliquam orationem: si noticia figurarum dependet ex crita pte istu doctrinali: q; per illas non pot excusari orationes h; posse. Minor p; pilla textu in p; minimo possum. Tandem grammaticas docebo proesse figuram. Dic q; illa p; instructio fuit declaranda cu matia regit p; pfecta illor; determinatio speciat ad critam pte illi libri. Quod. Utrum ista abba pnt simili copulare ablatu et genitivu. Dom q; sic: q; dicit p; dictio vult copulare inf p; illes casus: h; q; uis et ablatus sit casus diffilis: r. ut. Dom q; hoc versu q; dictio reges non pot regit dineros casus: h; iste dictio pnt regit dineros casus: g; r. ut interest mea scribentis legere. Quod. Utrum ista abba psonalis posita pnt regere ablatu. Dicendu q; sic: et cu hoc h; est nr; q; sic: ut id mea nihil interest an sudeat vel ludat. Querit. Utrum possit fieri relatio ad istos ablatos. Dom q; sic: ut mea interest curare q; scribo. Et tis tales relationes sunt ad p; mutua subintelllecta: et no ad posselliua. Querit. Utrum ista oratione sit agnua. Inter et est iuncta tibi dat r. Dic q; sic: q; ibi e; suppositi. s. iterest et appositi. s. dat q; regit post se accipi. s. pnois dina et iuncta e; adiectum principiale et suis substantiuum e; ly pnoia. Et q; dicit ibi e; thematis q; figura: g; e; figuratio et grua. Dom q; e; figura locutionis et no distinctionis. Querit. q; interest no fit gis q; pnomini punitio oru. Dom q; ideo: q; illi gti sp capiunt passiu sed istud verbū interest requirit genitivus active significante. ut patuit in regione gti. Et illi gti ideo mutantur in ablatos posselliua feminis generis: q; hoc

L

Glosa notabilis.

Arguit *Ab aliis quod non est in re et interest in re est ideo si addat plenitatem se conformare cu subtantio re ut interest mea legere i. in re mea est legem: et ideo non in re mei. Quod etiam patet ex Valerio dicente. Mea nulli res fert hum vel sublimi putresca. **Car.** Dicit miserere mei: q. p. datur tunc et ceterum. **Dominus** quilla verba et similia requirunt post se gratios passim significantes quod non est dicendum de istis hic in textu positius: et hoc sicut quosdam.*

i. dico scans deo scas

plenitudine inopiam

ablatum

sup. gtm

Plenus inops casum dant istum siue secundum

Exenti in quista deo plena scas plenitudinem regit gtm viini et ablatum viino

Vini vel vino duo dolio plena Videto

Exenti in quod hoc ab aliis egebit scas defectum regit gtm panis vel ablatum viino

Pauper egenus inops vino vel panis egenis

Contra ista stat in duabus regulis. Prima est dictio scans secretie plenitudinem potest regere ablatum. Secunda respectu cui habet talis plenitudo ut plenaria: duas auro: satur pane. Sed et regis dictio scas inopiam potest regere ablatum respectu cuius habet talis iopia: ut inimicus criminis. **Arguit.** Dictio scans abundantiam vel defectum regit gtm: ut inopia vel defectus bonorum. **Dominus** qui excludunt per hoc quod sit (coeret) quod noia abstracta plenitudinem vel inopiam scantis regunt gtm. Exempli de pino: ut huius abundantiam bonorum. De sedo ut huius indigentiam cuborum. **Q**ubi notandum quod sub ista regula apparet ut noia felicitatem vel infelicitatem importunitate vel etiam vacuitate: ut felix pecunia: vacua cerebro et ceterum. **Querit.** Utrum omnis dictio importans in opiam regit ablatum per ista regulam etiam posset regere gtm. **Dominus** qui non ois dictio: sed quod sunt dictiones qui in regit ablatum: ut spoliatio: paupertas et similia. **Queritur** Quotuplices sunt dictiones importantes parentiam **Dominus** qui duplices. Quedam sunt quod faciat carere aliquem vel abscessare et ille ut in plurimum regit ablatum cum gtm ut careo egeo. Aliae sunt quod faciat facere carere: ut aufero: demeo et similia: et ille regunt dictum cum actio: et quod accipit ablatum: ut per spoliatio: modo ista regis intelligitur de pinis dictioribus et non sedis. **Querit.** quod denoval istud regimur. **Dominus** qui ex vi effectu cause materialis circa quam quod dictio recta impotest et circa quam versat plenitudo vel inopia. **Sed** regimur pime regule specialis denoval ex vi plenitudinis: et regimur sede regule denoval ex vi caritatis. **Querit.** quod est dicendum de ista oratione plenaria: regule veritatis utrum sit regna. Et videt quod non quod iunctio copulat inter dissimiles casus. **Dominus** qui per dictum potest copular in diuersos casus quod reguntur a dictione potente illos regere: ut hic.

cum istis verbis

Dignus cum potior: vescor fungor fruor et vtor

hoc verbum

solummodo

ablativo

Et caro iungo casui tantummodo sexto.

Contra est quod istud adiectum dignus et sicut verba vescor fungor: et ceterum regunt ablatum ut dignus laude: potior: victoria: fungs: sacerdotio: vescor: lux: et assis fruor: eterna beatitudine: caro: pecunia et ceterum. **Arguit.** Ista verba regunt gtm: vel actio: ut per principium libri verborum deponentiarum male dicit Alexander qui regit ablatum tam. **Dominus** qui verius est sicut artem sed non sicut viuum. **Querit.** Utrum dignus etiam regit ablatum per ista regulam. **Dominus** qui sic: quod indignus est oppositum illius adiectui dignus: sed oppositor: eadem est disciplina.

Et sicut hec verba dignor et indigno: **Querit. quod scata huius dignor aris**

De regimine ablaturi

Dōm q̄ q̄ttoz. Primo valet tm̄ sicut dignū esse vt dignemini mihi transmittere decē florenos. Seco valet tm̄ sicut iudicare & sic regit ḡm acēm. vt abl̄m vt dignor societate: dignor societate tuā dignor societate tuā. Tertio vt ē verbū ad appellationē p̄tītē: vt sic regit ḡm vel abl̄m: vt iste liber dignas trū solidoz vel trīd̄ solidis. Quarto capiſ p̄ dignū habere & sic p̄strū cū infinito ibi Dignare me laudare h̄go sacra. Ita sitr̄ est etiā intelligendū de h̄bo indignor. Querit. quod mod̄ p̄strū hoc nomē Querit dignus. Dōz q̄ q̄ttoz modis. primo cū abl̄m vt patet in textu: dign⁹ laude dign⁹ honore. Seco p̄t p̄strū cū infinito vt petr⁹ fuit dign⁹ cantare. Terzo & magis elegatē p̄strū cū h̄bo substātu mediante q̄ q̄ vel q̄d. vt dign⁹ ē quē amāt oes. Quarto p̄strū cū gerūdū i d̄ terminato: vt ē dign⁹ landādī. Ita similis intelligendū ē de hoc noīe indign⁹. Cōf. q̄ modis capiſ illa dōc̄ potior. Dōz q̄ duob⁹ modis. Prio vt ē nomē p̄patiū grad⁹ et tūc valet tm̄ sicut melior; vt potiora sunt bona aie h̄z bona corporis. Horū Uidish̄ ne locū potiorē rure. Seco capiſ vt ē h̄bū deponēt ale: & tūc h̄z trīplacēm p̄strūctionē. Primo p̄strū cū ḡtō: vt lacedemonij longi lateq̄ rez rum positi sunt. i. diu rēti imperiū temerūt. Seco p̄strū cū accō. Therē. Ille alte sine labore patrī p̄tis cōmodū. Talibus tm̄ & similibus oratiōnib⁹ nō r̄tūrūt. Tertio p̄strū cū abl̄m: vt potitus sum victoria. Cōf. Querit que ē dñtia inter vescor̄ pascor̄ & vicitio as are. Dicendū q̄ illa q̄ vefci ē h̄m: & extēndit se ad cibumz ad potū: vt vescor̄ pane & lacte. Sed pascor̄ cōuenit bestijs. vt apes pascit̄ flores. Et vicitur ē aliq̄ generē ciboz vt q̄dām populi vicitūt humana carne. Notandū q̄ dñtia ē inter frui Nota. et vti: q̄ frui est solum respectu boni incréati: vt est deus. Unū frui si diffinītur. Frui est amare alīcu rei inherere q̄ seip̄am. Sed vti cōuenit rebus q̄ in alium finē tendunt vt sunt virtutes & alie res create vt vtoz hoc doz noī. Cōqueritur. quō determinatū istud regimēn. Dicendum q̄ denōz minatur ex vi effectus cause materialis circa quā. hos ablaturios ille spōnes. s. filies spōnes. i. regunt

Hos casus de pre coram socieqz gubernant

Cōnia ē q̄ iste spōnes de pre corā & similes in donato posite ibi. Da spōnes casus ablaturi r̄t. volvit deseruire abl̄m casu: vt de domo p̄ timo re. Et dicit notant̄ in abl̄m casu tm̄) ppter spōnes q̄ vtric̄ casu deseruant vt in sub sup̄ et subtē vel subtūs: de q̄bū in fine h̄i p̄tēt. Cōtra Arguitur. In principio huius libū dicū est q̄ p̄positiones nō p̄t̄ regere casus & r̄t. Dōm q̄ hoc versi est capiendo regere specialiter: sed loquimur hic de regere generaliter: ppter se extēndit ad deseruire. Cōtra. Generaliter capiendo de f̄ge non cōnenit prepositionib⁹ ergo r̄t. His pbatur de ista p̄positione tenus que regit ḡm & nō abl̄m vt crūnū tenus. Dicendū q̄ hoc est more grecōp̄ q̄ vtric̄ ḡtō loco ablaturi: th̄ sim latīnos deseruit ab latīno casu: vt collo tensu q̄b̄ infra manifestabili amplius. Cōtra More lotīnoz alie q̄ttoz p̄positiones etiā deseruunt abl̄m casu: ergo male excludit illas p̄positiones. His p̄tēt in hoc exemplo. Super illos p̄ntū imploranda sunt prudentum virorum consilia. Ibi hec p̄positio sup̄ deferunt ablaturi casu. scilz illo p̄ntū Dicendum q̄ in illa oratione sup̄ capiſ p̄ d̄ & tūc bñ p̄t̄ deseruire ablātino casu: vt in sequēti textu declarabitur. Cōtra. Capiendo regere cōter̄ scz p̄ deseruire tūc ille spōnes a Donato posite nō deseruunt in ablaturi casu. His p̄tēt in ista orōne Tide de post. Dōz q̄ ibi capiunt̄ aduerbialit̄: vt p̄t̄ in his vīsib⁹ Voces p̄posito ne queat sine casib⁹ r̄t. Si careat illis dñs aduerbia dīci. Cōqueritur. vtrum iste spōnes sint sp̄ exp̄mēde. Dōz q̄ nō: s̄ p̄t̄ etiā subintelligi. Juuenalis

Glosa notabilis

Querit

Raro aconita bibit fictilib⁹. i. ex fictilib⁹. Itē aconita sciat veneni intoxicatū. Querit. q̄t modis pōt capi. Dōm q̄ multis modis. Primo vt ē p̄mū elementuz inter oēs līas; sic vt apud grecos alpha apud hebreos aleph Secundo pōt capi vt ē interiectio dolentis; stupēs; dererentis vt phibētis; et sic solz in fine aspirari; vt Spes gregi; ah silice in nuda cōnixa reliq̄t Tertio capi vt ē p̄positio deseruiens ab lō casu; vt a sūmo vīḡ deorsu⁹ ceedit lucifer; et illo mō captu⁹ p̄ponit & sonantib⁹; h̄ ab spōni⁹ vocalibus; vt ab amore. Inuenit tñ (ab) diuabus liquidis preposita.s.l. et r.; vt ab lege; ab rege. Querit. q̄t modis capiſt cū. Dicendū q̄ tñb⁹ modis. p̄mo vt ē aduerbiū fēans idē qđ q̄t; vt cū venēt sc̄iſſancorū cessabit vīctio vīra Se cundo capi vt ē p̄inictio vales tñ sicut q̄s vīl q̄s; vt cū m̄ta in te dīfīca cōt̄lerū; te th̄ semp exp̄gor negatū. Tertio capiſt (cū) vt ē p̄pō et sic regit ablīfī fēantē comitē vt cū petro. Et nunq̄ illo mō captu⁹ ruptur sine caluſi dictio; licet barbare posse q̄s dicere; vis cū ire; h̄ illo debet di ci; vis meū ire. Et sepe p̄ anastrophā ponit p̄positio (cū) pōt suuſ casuale vt nobiscū vobiscū &c. Ut q̄i p̄positio tūc debet scribi p̄ cīs q̄i ē p̄inictio vel aduerbiū tūc debet scribi per q̄sle sc̄z q̄i. Itē corā pōt capi duplīr Uno modo aduerbialiter; et sic sciat idē qđ in plēntia vel ad p̄sentū; et conſtruit cū p̄mo vībō importāte quētē in loco; vt qđ mīla lā diuini reſcriptis corā re p̄p̄t̄ p̄bētis. Sc̄bo dīſtrītū cū vībō importāte motū ad locū; vt volo maleſicuz corā adducere. Sc̄bo capiſt corā vt ē p̄positio; et sic regit ablīfī vt corā indice fit p̄fētio rei. Itē clā sine casu ē aduerbiū vt clā domū intravit fur. Sed vt ē p̄positio ponit cū suo casuſi; vt fur ablit ex carcere clā custodibus. In venit clanculus aduerbiū. Comicus Inuidere oēs & mo de re clanculū; et ego flōxipēdē p̄ q̄dā dīcūt clamdeſtine. Quāt̄ quō diffe rente de t̄ ex ab illis. s.l. a vī ab. Dōz q̄ s̄le. Nā a et ab regis ablīfī fēantē cām efficien̄tē; de t̄ ex regis ablīfī fēantē cām materialē; vt p̄mū dīc̄t. Est liber tā inep̄tis vt credas nō puer scriptū sed puer. i. a hoie pu erili. Sed q̄i capiſt de t̄ ex in ſacra ſcriptura vt notāt causam efficien̄tē vt p̄z ad Romanos. xi. Et ipo & p̄ ipm̄ tā in ipo facta ſunt oīa. Utī ex t̄ de dīnt; q̄i de notat ſubſtitutatim; vt filius ab eterno proceſſiſt de patre. S̄z ex generali loquēdo notat quēcūq̄ modū p̄cedēti ab alio; vt ex ipo ſunt celum et terra. vñ. Et de materia notat a vel ab efficien̄tē. Per dat formale; ſed p̄pter dat tibi ſinē. Querit. q̄t modis capiſt p̄. Dōm q̄ duobus modis. primo vt ē interiectio & ſic aspirat in fine ſinē aduictiōne illus ſe cī; vt proh deū hoīm ſidē. Hieronym⁹. proh pudor mulier vincit ſeculū Sc̄bo capiſt vt ē p̄positio; et ſic q̄nq̄ notat cauſam ut ego id p̄ te agā. Q̄nq̄ est idē qđ ſinē; vt luxeris deſ operam q̄ virib⁹ tuis. i. vires tuas. Q̄nq̄ est idē qđ ſinē; vt pylatus ſedens p̄ tribunali. Itē (pre) q̄nq̄ denotat ſpatio nem & ſcat idē qđ magis h̄ & ſic br. Ego p̄ te diligo nemine. Q̄nq̄ notat cauſam; et ſic ſcat a vel ex; vt ſinē obiunuit. i. ex timore. Q̄nq̄ ē idē qđ ante; vt quicqđ agitis ſem̄ deū p̄ oculis habeatis. i. ante oculos. Item palā q̄nq̄ capiſt vt est aduerbiū; vt palam locutus ſum. Q̄nq̄ capiſt; vt est actus a noīe palā pale. Q̄nq̄ capiſt vt ē p̄positio deseruiens ablīfī caſu; vt ego auſtin hoc palam omnib⁹ fateri. Itē ſinē q̄nq̄ ē verbū impatiū mo di a ſinē is ere; et patet in paſſione dñi ſine videamus an veniat helias liberans eum. Q̄nq̄ ē p̄pō deseruiens ablīfī caſu; vt ſinē timore faciā hoc Itē abſt̄ valet tñ ſicut ſine & dīſt abſt̄ verecūdīa. i. ſinē verecūdīa. Et ſub illa p̄pōne (ſinē) quidā ſhēdūt procul; vt procul dubio. i. abſt̄ du bīo. Et quid exponunt paul p̄ illo partcipio remoto; vt procul dubio id ē remoto dubio. Sed tñ ponitur aduerbialiter. Utī Virgil⁹. Serta p̄cul caſi tā tantum delapsa iacebant. Notanduz q̄ tenus quandoq̄ est nomen

Querit

Querit

Nota.

De régimine Abla tui

et sic ē extrema ys act. i. finis. Q[uo]d q[uo]d p[ro]positio ficans idē q[uo]d v[er]o: et semper post ponitur suo casuā: ut pubitent[ur] incertētus.

Notandū q[uo]d ten[et] q[uo]d nos p[ro]p[ter] regē ḡm dū ē res gemina vel singulari nōero carēs. Virgilus. Et crux tam ten[et] a mēto palearia pendet. i. v[er]o crura s[ic] eis ten[et] faciat v[er]o ad: ut aurū ten[et]. i. ad aures De plurali nōero: ut cum arū ten[et]. i. transpadanop[er].

Itē h[ab]et[ur] ē ide q[uo]d q[uo]d Tullius Quaten[us] negat nobis diu vivere: agamus aliquid q[uo]d nos vitissē testemur. Q[uo]d q[uo]d idē q[uo]d quātū: ut vidēndū ē quaten[us] amicitia tribuendū ē Sz quatin[us] p[er] i cōcūncio valēs idē q[uo]d vt. Sicut p[re]te

nus p[er] scriptū ē idē q[uo]d longe: ut p[re]ten[er] eger ago. Sz p[ri]mū p[er] i scriptū idēz ē q[uo]d mor[us] ut hostē repellas lōgiū pacemq[ue] donas p[ro]m[is]t. Et inueniū etiā a

tenus eaten[us]: et valet tū sic ut ita: ut da nobis dñe eaten[us] honore p[re]scere i. ita. **Q[ua]r[ter]is** Ut regit isti ablatiſ ecōuerſo in ista orōne: hō ē r[ati]onib[us] et ecōuerſo uerſo. Dōz q[uo]d si ē vna deō valēs tū sic ut ecōuerſum: sic ē aduerbiū. Sz si

capitū ut sunt due decretiōes: et sic illa p[ro]p[ter] e deseruit ablō casu. s. ecōuerſo. Querit. Quot sunt p[ro]positiones de seruientib[us] ablō casu. Dōm q[uo]d q[ua]ndē

cim. vii. Sextū quāndēas libi iungit p[re]postūras **Querit**. Ex quāvi **Querit**

regunt isti ablati. Dōm ex vi nature p[ro]positionis q[uo]d q[uo]d alieni regimini non

est nōmen impositum tunc tenet nōmē generale tanq[ue] libi p[ri]mū sed re-

gimini i[n]stārū p[ro]positionum non est nōme impositū: ergo icē.

p[ro] q[uo]d illa p[ro]p[ter] illa p[ro]p[ter] i. ablō adiungere

Lum super est pro de sexto decet hanc soliare

C[on]tra ē q[uo]d ista p[ro]positio sup sumpta p[er] ista p[ro]pone de constitutur cū ablati

Virgilus. Multa sup priamo rogatas sup hecōre multa hoc ē de p[ro]amo et de hecōre **Arguit**.

Ex isto sequeret[ur] q[uo]d oī illa oī esset dubiosa in qua ponit illa p[ro]positio sup: q[uo]d ē falsum. Seq[ua]ntur p[ro]p[ter] q[uo]d dubiū esset an sup capi

atur h[ab]it p[ro]p[ter] scationem vel p[er] de. Dōz q[uo]d illa dubitatio tollit p[er] dictionē

rectā: q[uo]d regit ablati tūc stat p[er] de: cuius ē deseruit ablō casu. Sz q[uo]d

capitū sup h[ab]it p[ro]p[ter] naturā deseruit acō casu: ut in psalmo. Sup apidē

et basilicā ambulabis icē. **Querit**. q[uo]d auctor ponit istā regulā p[er]it

de illa p[ro]positio sup h[ab]it de alijs p[ro]positiōibus. Dōm q[uo]d ideo q[uo]d sup q[uo]d cō-

strat cū accō p[ro]mo q[uo]d imporat p[ar]ationē ut crux ch[risti] ē p[re]ciosior sup

oī ligna siluarū. Secundo q[uo]d ponitur p[er] ultra ut iohannes addidit dnois

albos sup pecunias quas dedit p[er] nuncio. Tertio q[uo]d ponitur p[er] contra ut

yado sup hostes. i. contra hostes. Quarto ponitur p[er] supra ut petrus sedet

sup fedē. viii. Cum quarto casu semper sup associatur. Cōnotat atq[ue] notat

h[ab]et q[uo]d sup p[ro]p[ter] **Querit**. quot modis sup construit cū ablati. Dōm q[uo]d q[uo]d

modis. primo q[uo]d ponitur p[er] p[re]ter ut sup his beneficis cōferam tibi alia. i.

h[ab]et hec beneficia. Tertio q[uo]d ponitur p[er] de vt volum[us] cōqueri sup iniuriis

nōbiis illatis. i. de iniuriis. Quarto q[uo]d ponitur p[er] pro: ut ego cogito multis

sup his. i. p[er] his. Quinto q[uo]d ponitur p[er] propter ut multum laboravi sup pro-

uillone vestrā. i. propter p[ro]missionē vestram. viii. Cuz sup in p[re]ter de pro-

signat quoq[ue] propter. Isteis quāndēas modis sexto sup sociatur **Notandū**

q[uo]d sup denotat locū q[uo]d regit acō vel ablati ut fedeo sup laudē ut

super lapide. Virgilius hic tū hac meeli peteris requiescere nocte fronde

super viridi sunt nobis mutia poena. Q[uo]d sup idem est q[uo]d valde et sic ē ad-

verbium non regens aliquem casum. Virgilius. Ecce super mestī magna

dydonis ab vībe Legati responsa ferunt.

i. ablati sup. verbis illa p[ro]pone. i. precedente

Ille datur casus passiūis a vcl ab preciūnte

Glosa notabilis.

Est exemplū in quo hoc verbū cernitur construitur cum ablativo mediante prepositione a.

Est exemplū in quo hoc verbū videbor cōstruitur cū ablativo illo mediante prepositione ab.

Lermitur hic a me: quandoq; Videbor ab illo.

Dicit q; h̄bū passiuū pōt regē ablatiū mediāte pōnē a vel ab scātēz cām efficientē q; infert illā passionē: vt petrus diligat a me. Et dī notāter cām efficientē q; ablatiū scāns cām instrumētālez pōt regi a h̄bo passiuū sine medio pōnē vt iohes ledit cultello. Querit. Qn̄ illa pōt deb̄z mediare: vt a domo: s; q; ablatiū incipit a vocali: tūc dīz mediare ab: vt ab amore. A tali dico vocali q; suā pōtam vim retinet q; si talis trāsit in ym̄ s̄onātis tūc dīz ponit: vt a vocali inchoat alhabetū: a iohē pecunio. Cfr. Sunt mīta alia h̄ba passiuū q; regit ablatiū mediāte pōnē a vel ab: s; male dī. Iste dīz casus passiuū a vel ab peunte h̄bū p̄bat: vt osculari amplexor criminor q; nō sūt passiuū ḡnis. s; cois ḡnis. Sol. q; regit ablatiū post se mediāte pōnē tunc sumunq; in passiuū scātōe. Cōtra. Ille ablatiū regit a pōnē e nō a verbis passiuū q; ab illa dictiō regit casus alijs q; quā cogit stare in tali casu ita q; nō possit stare in alio si h̄pōnes deruentēs ablatiū casui faciunt q; dictio recta in p̄dictis orōnib; sit ablatiū casus: g; t̄c. Solo. q; retoquet sūt casuale ad actū tunc regit ab illo verbo passiuū: m̄ q; medium p̄positiōnē. Querit. Quōd in p̄posito capiendū est verbū passiuū. Solo. Primo pro verbis passiuū ḡnis. Scđo verba neutra passiuū regit ablatiū p̄ illā regulā mediāte pōnē a vel ab: vt vapulo venio. Tertio verba cōia in passiuū sī significatiōe sumpta: vt osculari criminor amplexor. Quartu h̄ba deponen̄talia in passiuū scātōe sumptuū vt nascor. Quinto h̄ba impsonalitā in tur̄ vt docet. Exemplū de p̄mo: vt liber legit a me De scđo: vt vapulo a iohanne De tertio vt criminor a te. De quarto: vt nat⁹ fūz a parētib; nobilis. De quanto vt doceat a me grāmaticā. Cfr. h̄bū passiuū regit sine pōnē: vt ledor cultro: g; t̄c. Solo. Verbi passiuū regit ablatiū scātē cām efficientē instrumētāle sine medio pōnēt ibi (Rēg notās fieri) s; nō regit ablatiū scātē cām efficientē p̄cipiale sīne medio pōnē. Querit. Utrū verbū passiuū pōt regere ablatiū scātē cām efficientē p̄cipiale sīne medio pōnē. Solo. Nō Cui⁹ rō ē: q; passio immediate nō sit cā efficiētē p̄cipiali: sed mediāte medio: g; debet mediare p̄positio ad scāndū illam mediationē. Querit. Utrū necessarium est q; mediet p̄positio. Solutio. Nō sed soluz pōnitur sī designandiā mediātām habitudinē ablatiūnū ad illā passionē q; scātūr per verbum passiuū. Querit. Quo duplicita sunt verba passiuū. Solutio. Triplicia. Quedaz sunt passiuū scātōe triū: vt exilio vapulo venio. Quedā voce triū: vt mereor diuertor et multa h̄ba deponen̄talia vt loquor sequor t̄c. s; alia sunt passiuū voce et significatiōe simili: et illa sunt passiuū ḡnis vt amor doceor et filia. Querit. Quare passiuū regit ablatiū mediante p̄positiōne a vel ab et nō mediātūbus alijs p̄positiōnib;. Sol. Iste due pōnēs importat circūstantia cāe efficiētē q; scātē p̄ ablatiū quā alijs p̄ponēs nō importat. Querit. Utrū h̄bū passiuū pōt regere p̄les ablatiū er diuersis viribus in vna orōne. Solo. sic: vt patet in hoc exemplo iohes suā oculis cultello a petro vñco iecu illo tpe: p̄miss ablatiū. s; oculis regit p̄ hanc regulā (Rēg carere notās) Scđo. s; cultello regit p̄ illā regulā (Rēg notās fieri) Tertius. s; petro regit ex vi effectū cāe efficiētē p̄ncipialis ibi (Isto dāk casus) Quetus. s; vñco iecu regitur ex vi cause formalis ibi (Nomē eis adiunge) s; qntus. s; iusta tpe regit p̄ illā regulā. Aut t̄p signās) ex vi cōmenūratiōe t̄paliis. Querit. Et; q; vi regit iste ablatiū

Querit

Arguit

Replica.

Querit

Arguit

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

De regimine Ablatiū

Solo. Ex vi trāstionē: quod pōnes notat trāstionē & diversitatem.
pōnū fcas actū suscipiēdī. i. verbū

i. ablatī fcas actū recedendi
Vel si suscepsum: quod signes siue recessum

Exemplū in quo hoc abū disco fcas
actū suscipiēdī regit ablātū te me
diante prepositione a.

i. est exēfī in q̄ hoc abū recedo signi
ficans actū recedendi regit ablātū
te mediante prepositione a.

Hic a te disco libros: a teq̄z recedo

Cōnia huius stat in diabō regulis. Prima ē. Verbū fcas actū suscipiē
di pōt regē ablātū mediante pōnē a vel ab fca nū illū a q̄ talis suscepio
causat vt didic̄ hoc a te intellexi hoc ab illo. Sc̄ba regula ē. Verbū impo
tans actū recedendi pōt regere ablātū mediante pōnē a vel ab fca nū illū
de q̄ fit talis recessus vt iohes recessit a petro & ibi Ut auertat indignatio
nem suā a nobis. Af. hoc abū disco regit actū p̄ hac regula Erudio do
ceo i c̄. q̄ e abū vēhemētissime trāstioſis. Solo. Hoc abū disco caput duplī
doctrinā recipere et sic regit ablātū p̄ illā regula. Primo modo p̄met ad
magistros q̄ doctrinā tradunt Sed sc̄bo mō p̄met ad discipulos q̄ doctri
nam recipiunt. Contra. Discōnō pōt regeſe ablātū putat reat doctrinā
recipere: ḡ i c̄. Ans p̄bat: q̄r ablātū e p̄ prius casū verbō passiuor: sed
discere hoc mō acceptū nō ē verbū passiuū. ḡ i c̄. Solo. est ista Disco regit
ablātū casū fīm q̄ habet cōuenientiam cū verbis passiuis q̄r fcas doctrinā
recipere q̄ est fin rem significatam patet q̄r dicit Aristo. in iij. de anima q̄
intelligere pati quoddam est. Queritur. Quare verba significatiā actū
suscipiendi non possunt regere ablātū nisi mediante prepositione Solutio. Querit
Ideo: q̄r talia verba significant actū qui solum pōt mediate a verbo p̄
cedere et illa mediatio notatur per p̄positionem.

sup. casū i. multi dcōne regēt. i. quati

Sunt ablatiū plures rectore soluti

Exemplū in quo illi duo ablatiū s. doctore legente ponuntur absolute.

Discere discipuli debent doctore legente

Dicit q̄ plures ablītī ponuntur absolute. Exemplū patet in textu vt hic
Sole lucente dies est: falso honore meo hoc facere nequeo: legati recedunt
re infecti. Itē aliqui nō explicite sed implicite ponuntur ablātū absolute: vt
hic pluente intrāndū est dominus Ibi sub illo ablātō pluente intelligitnr ille
ablātū deo vel natura. Ideo plures dicunt q̄ isti ablītī ponunt ablātū in
designatiō cōsequentiā q̄i ponunt loco vnius p̄positionis q̄ ē ans vel. Ans
in alā ans sed q̄ p̄positio. i. p̄fecta oratio p̄stat ex noī et verbo: id est
ter esse duos ablātūs quōv̄ vnius resoluāt in nomine et alter in verbum q̄ fa
cunt p̄positionū apud logicū. Ex q̄ soluit ista q̄stio: q̄r sunt plures ablītī
absolute positi cuius soluti patet ex iam dictis. Queritur. q̄not modis
ablātūs istius regule exponit Solutio. Tribus modis p̄ uno temporalē
p̄ dum. vt Magistro legente. i. dum magister legit pueri p̄ficiunt Secundo
exponit conditionaliter p̄ si vt sole orātē. i. si sol lucet dies est. Tertio
exponit causaliter per quia: vt sole lucente. i. q̄ sol lucet dies est. vñ. per
dum vel p̄ si vel p̄ quia iure resoluī. Ablatiūs habet: quicq̄ regente caret
Queritur. quare ablatiū ponuntur absolute in designatione sequentiē
Solutio. Ideo: quia ablatiū semper significant sequelam vnius ex aliis.
Nam ablatiū significat p̄ modum a quo et sic significant aliquid et quo
aliquid sit ergo potius proportionatur hoc ablātō q̄s aliqui aliorū casū

Glosa notabilis.

Arguit

Arguit. Deo sc̄as actū suscipiēdi doctrinā pōt regē abltū: s̄z discere se
tālē actū: ḡ regē illū abltū (doctore legēte) Sōlo. Istud exēplū pōt capi ī
sensu hyporetico: z̄ sic valet tñ: si docto: legit pñeri, pñtūt: z̄ sic ponunt
īta dñs ablti absolute: vel nō regunt: q̄t nō ponunt in eadē orōne cūz illo
z̄bō discere. Si i sensu categorico valz tñ siue: discere dñt discipuli do
ctore legēte. z̄ sic regūt a ly dñct. **Q̄r.** quō illi ablti absolute positi dñt
se h̄c. Sōlo. Unū ent noiales: z̄ aliū pñcipialis: seu loco pñcipiū positi. Ex
emplū de pñnali: vt me currēt cecidi in fœcā. Exēplū vbi abltū ponit
loco pñcipiū: vt deo ducēt veniā in pñiam Maximiliano rege
i. regēte ero cardinalis. **Querit.** q̄re vñ abltū dñz eī pñcipialis seu lo
co pñcipiū positi. Sōlo. 16: qz tales ablti ponunt loco actis seu sequen
tis que sunt pñones: s̄z ille nō cōponit nīl ex noie z̄ z̄bō: ergo oportet q̄
vñus ablativus sit particulū qui possit resoluti in verbum. **Querit.** q̄t
modis ponuntur ablativū absolute. Solutio. Sex modis. Primo: dñs abla
tūn quorū vñus est nominalis seu pñnominalis: z̄ aliū pñcipialis. Exēplū
de primo: vt sole luccēt dies est. Exēplū secundi: vt me bident nīl loc
quorū. Seco dñs ablti noiales quorū vñus est resolutibl in abltū pñcipia
lem: vt deoduce veniā in patriam. i. deo ducēt. Tertio vñus abltū noia
lis tñ: sed circa tñm intelligitur vñus abltū pñcipialis: vt nū in speculo
z̄ emigmate: tñc aut̄ videbimus deū facie ad faciē. i. existente facie ad faci
em. Quarto: vñus abltū pñcipialis z̄bō exempte actiōis in quo subintels
ligetur vñus abltū noiales: sc̄z deo seu natura: vt plente intrandū est
domi. i. deo seu natura plente. Quinto vñus ablativus pñcipialis verbi
impsonalis passiū rēcis qui est resolutibl in abltūs: quorū vñus sit noia
lis: z̄ alter pñcipialis: vt dicto de nomine dicendū est de z̄bō (dicto). i.
dictide facta. Sexto ablativus pñpñ nominis loci minoris ponitur abso
lute: de quo intra patebit. **Queritur.** Ut rū etiā aliū casus possunt ponit
absolute in designatione consequentie. Solutio. sic. quia s̄m grecos genit
ui loco ablativorum ponuntur. Et s̄m pñscianum possunt ponit absolute i
designatione consequentie. Etiam s̄m antiquos grammaticos nominati
ni ponuntur absolute in designatione consequentie. vñ. Soluuntur ferti
rectos soluere retusti: vt patet in hymno. Crux fideli. Lustra qui iam sex
peracta. Et in illo hymno. Ostenſa ibi: vulnra cū christi carne fulgida.
Et semper tales nominatiū ponuntur loco ablativorum.

i. ablativus pñpñ
nois loci minoris.

i. dictiōe a qua
debeat regi

**de absolu
tiōe ablti** Atqz loci nomen quandoqz regente carebit

C̄tud ponit s̄a exēplū: ad denotādū q̄ ista quatuor nomina appelle
lativa appropriata possunt eriam carere rectore in ablativo.

Rhomā militia vel humo vel ture domoqz

z̄bō sc̄as motū plocū i. regulam i. tenebit

Rex venit atqz means normā seruabit eandem

Isti ablti positū cū hoc z̄bō meabit sc̄atē motū p loci carent rectore

Rhomā rothomago vernone meabit athenis

eandem i. verbū nō importans

ſniā motum sed quietem

.i. eisdem z̄bō

Seruat idem verbum sine motu, dum societur

De regimine Ablatiui.

15.
i. no men p̄tis numeri sup. nom. ni tertie declinatiois

Nomen plurale vel cui sit regula certe

Exemplum vidi isti ablaturi positi cū hoc verbo canit nullū motū exteras
rem importante carent rectore.

Qui modo rure canit vernone canit vel athene.

Dicit q̄ ablatiis pp̄ij nois loci minoris simplicis figure declinabilis cuius
cūq̄ etiā declinatiois fuerit struc̄tus cū hō seu principio iportatē motū de
loco sepe ponit absolute. Dic̄t p̄mo (pp̄ij nois) pp̄f nois appellatio: vt ci-
uitas eccl̄sia villa Dic̄t (loci minoris) ppter nois pp̄ia locop̄ maior. s.
regionis i p̄uinciarū: vt saxon̄ia holl̄ādia gelria rē. Dic̄t (simplicis figu-
re) pp̄f nois pp̄ia locop̄ minor p̄posita figure q̄ nō ponit absolute p̄hanc
regulā: vt mōsp̄ellulan̄. būfūdūcūs: mōscetē gertrudis. Dic̄t (declinabili-
s) pp̄f nois ideclinabilitā: vt brugia wvallis campis rē. Dic̄t (cūm scūng
declinatiois fuerit ad denotandū q̄ regla h̄z veritatē de oī declinatioē
et de om̄i: n̄ uero: s̄m q̄ auctoī exēplificat in l̄ra. Dic̄t (struc̄tus) cū hō ipso
tante motū de loco) pp̄f hō importatā motū ad lotū q̄ tñ ponit absolute
in actō. Et oīm istarū additioñ nō ē alia rō assignāda q̄ volūtas grā-
maticop̄. Af̄. nois appellatio et iā ponit absolute: ḡ fñia ē falsa: vt venio
colonia pulchra ciuitate ponit absolute. Sōlo. Nō cō-
uenit eis p̄se: s̄z ex adūctiōe nois pp̄ij. Cōtra. Nois appellatua sine
adūctiōe alicuius pp̄ij nois sumptu ponit absolute: ḡ ista solo falsa. H̄is
p̄bāf de istis noib̄ militia humo rure q̄ sunt appellatioē q̄litatis: q̄ natura
līt cōlā sunt in rōp̄. Sōlo. līcer sint appellatioē q̄litatis in capiunt h̄vt sūt
appropiatā. Querit. in q̄ numero et casu d̄z ponit hoc adiectiōn q̄d supaddit
noi appellatio. Sol. In eodē n̄uero et casu in q̄ p̄m̄ nomē appellatiū cū
adūctiōl. vt hic studiuathen̄is pulchra ciuitate. Qf. vīrū ablatiis pp̄ij Querit
nois loci minoris struc̄tus cū nois ip̄ortatī motū b̄ loco caret rectore. Sol.
Nō: q̄ nō b̄. hoc accidit mihi i reditu colonia: s̄z i dūtu b̄ colonia. Rō ē: q̄
nomē pp̄i loci minori positiū sine rectore p̄oī adn̄erbiāliū s̄m officiū ḡ no-
h̄t ponit uñ nomē s̄z in hōbū v̄l principio tñ. CTūc ibi Roma militia. Dic̄t
q̄ ista q̄ttior nois appellatio hic in rex. posita ponunt absolute. Cui rō ē
q̄ antiq̄ ytebāni eis i an̄ch̄ pp̄ij noib̄. Exemplū: vt ego venio roma ru-
re militia domo: surgo humo rē. CTūc ibi: Atq̄ means ponit vñā additi-
onem dicēs: q̄ ablatiis pp̄ij nomis loci minoris struc̄tus cū hō seu principi-
o ip̄ortante motū b̄ loco: vt meo p̄meo pambulo: etiā caret rectore vt di-
ctum est: vt rex meabit roma rohoimago colonia. Arguit. hoc verbum
meo struc̄tus cū ḡtō: vt in hoc exēplo: romanox̄ rex meat mechlinie. Ibi me
chlinie est ḡtī casus: ḡ tē. Sōlo. Meat capiū dupl̄. Una mō vt ip̄orat mo-
tū per locū: et sic struc̄tus cū ablatō: vt iohānes meat magūtia. Alio mō: vt
ip̄orat motū in loco: et sic struc̄tus cū ḡtō: vt rex meat magūtia. s̄ q̄ ē in-
mūros ciuitatis Etia p̄t capi vt ip̄orat motū ad locū: et sic struc̄tus cum
actō: vt meabit romā. i. ad illā ciuitatē. CTūc ibi Seruat idē hōbū. Dic̄t
p̄ modū additiois q̄ ablatiis pp̄ij nois loci minoris p̄me declinationis et
pluralis numeri tñ vel tertia deel nationi se singularis numeri ablati uer
cū verbo seu principio nō ip̄ortante motū extētoriē caret rectore. Et b̄: pri
me declinationis pluralis numeri q̄ si esset singularis n̄ueri et p̄me de-
clinationis poneretur absolute in ḡtō vi petrus est colonie.

sez sine rectore.

Ad nomen positum sic sepe relatio sicut

Arguit

Replica.

Querit

Glosanotabilis

Eempli in quo hoc relativū que resert hoc
nomen romanum positum aduerbialiter

Ut vado romā; que eminet incubibus altis

Querit

Dicit q̄ sepe sit relatio grāmatics ad nōmē absolute positi. Exempli. Vado coloma q̄ ē pulchra ciuitas. Querit: q̄re auctor hoc exēpli facit de actō in regimine abaltui. Solo. Ad secundū q̄ regula non solū habet veritātē; de actō sed etiam dī ḡdō; et abltō. De ḡdō: vt sum romē q̄ est caput mūndi.

Querit

De actō p̄t in textu. De abltō: vt venio coloma q̄ est sc̄tā ciuitas. Querit: q̄re auctor ponit hic istā dubitationē. Solo. ideo: q̄ ad adverbū nō p̄t fieri relatio noīalis siue p̄noīal: s̄ iste ablesus ponit aduerbialiter. Et ḡ dicē dū q̄ sit ad nōmē fīm substantiā: licet sit ad adverbū fīm officiū. Arguit fīm p̄scianū nulli aduerbio p̄t addi relativū: s̄istud nōmē (loci) ponit ad uerbialiter. ḡ et. Solo. licet ponat aduerbialiter fīm officiū: s̄i manet nōmē fīm substantiā ita p̄t ad ipm fieri relatio. Contra. relativū nō p̄t ponit ad uerbialiter quod illud nōmē aduerbialiter possit referat: ergo nec antecedēs.

Arguit

Probat q̄sequētia: q̄ relatiū r̄ aīs idē dicūt. Solo. Rōne illūs nō resert ipm vt est adverbū: s̄i ut manet nōmē fīm substantiā. Et hoc idē: q̄ relatiū sūi aīs debent cōvenire in genere r̄ in numero: iurta illūs. In genere nō moro p̄cedēs usq̄ relatio: s̄i adverbū nō est alīcū generi vī numeri: ḡ ad ipm nō p̄t relativū reserri. Querit: q̄re ad vēp̄ adverbū nō p̄t fieri reseratio. Solo rō: q̄ relatiū sūi aīs debent cōvenire in genere r̄ in numero s̄i vēp̄ adverbū nō h̄z talia accidētia ḡ et. Querit: q̄t modis habet fieri talis relatio ad nōmē loci. Solo. duob̄ modis p̄to p̄ nōmē vt vado romā q̄ eminet altī menib̄. Sc̄do p̄ adverbū relativē captū: vt vado romā q̄ tu vadis. vñ Virg. Urbe q̄ dicit romā melibē putam.

Replīca.

i. interrogas sup̄. nōmē . s̄i noi sic absoluto posito
Querit si possit adiectiūm sociari

Exempli in q̄ adiectiū doctas illi nōmē athenas absolute posito.

Ut debet doctas bonus ire scholaris athenas

Querit

Chic monet dubium: s̄ez an isti casus sint aduerbia. Hoc soluit volēs q̄ in virtute sint noīa. Est questio talis. Utrū casib⁹ absolute positi possit adiunctū nōmē adiectiū. Solutio ex exemplis text⁹ p̄z q̄ sic vt bon⁹ scholar⁹ debet ire doctas athenas: p̄gere litteratā r̄ sanctā coloniā. Querit: q̄re auctor nō soluit istā q̄tionē. Solutio. Quis nō soluit ea formalis r̄ explicite soluit tñ c̄ implicite p̄ hoc adiectiū adiungit substantiū absolute posito. Cuius rō est q̄ s̄i p̄rū h̄ly adiectiū tenet idem regimen cū suo substantiū quia adiectiūm sequitur naturam sui substantiū in regimine ideo sequitur eius conditionem in absolutione. Querit. Ut rū ista questio solum habeat veritātē cum ablativo posito. Solutio. Non sed etiā de alijs obliquis absolute positi. De genuino vt studiū colomie sc̄tē. De actō vt vado coloniam sanctā. Arguitur. Adiectiūm non regitur ḡ non possit absolute. Probat q̄sequētia q̄ priuatis posita h̄at fieri circa idem subjectū. Solutio. Sicut adiectiūs habet regimē cū substantiū: ita etiam per absolutionem sui substantiū ponitur absolute. Contra. Sicut se habet relativū ad antecedens absolute positi non ponitur absolute: ergo etiam adiectiūm gratia sui substantiū nō debet p̄ni absolute. Soz. Intio. Non est simile: quia relativū r̄ suum antecedens semp h̄at diversa verba vel vñz bis positiū: iurta dictum florisse. precedens r̄ qui bimis verbis yolo iungit. Diversum verbum vel detinēt eis genuitū: ḡ vñz p̄t

Querit

Replīca.

De regimine Ablatiui

poni absolute: tñ alind debz regi s3 semper adiectiñ et su3 substanti3 simul
regunt vel simili absolute ponunt. qz adiectiñ sequit naturam substanti3 Arguit
Arguit. Ita ē incongrua: doctas athenas: qz athene ē singularis nūeri
eo qz tñ vna ciuitas numero sic dicit. Solutio. Licet sit vna numero: tñ
ly vnu cōgrue pōte faci pluraliter. Uel dicendū est qz sm artē est singula-
ris numeri: s3 antiq posuerūt ipm esse pluralis numeri. Cuis ratio talis
est: qz licet sit vna ciuitas habet tñ plures pres distinctas et pro tanto sm
vnuales pōte dici athene in plurali nūero. Querit. Ut rū etiā noia adiecti
na pht addi qz tuor noibus appellatiis supra positi. s. rns domus militia
num. Solutio. sic. De pmo vi petrus mit rns s3. De scd: vt Quo ruitis
vestras qz redire domos Et qz quis alioq ponitur substanti3 sine adiecti
tñ adiecti subintelligi: vt iohāne uit domū. s. sū. De tertio vt surge hu
mī vili. De quarto: vt exerceor multia romana.

ad loci p locū in loco interrogatio de loco
Per quo qua vel ubi sit questio siue per Vnde
hec aduerbia respondentur ad verbum motum ad locum importans
Illuc pergo foras: huc istuc pergis coqz
hoc aduerbiūm hec aduerbia rñdēntur ad tñbū motū iportās
His intro iungas: hac illac pone meando
hec aduerbia rñdēnt ad verbū quietem in loco importans.
Hic illic istic intus foris est et ubiqz.
hec aduerbia respondentur ad verbū motum de loco importans.
Hinc illinc istic remenas foris intus et inde

Dicit qz tñ qz tuor sunt interro gatis aduerbialia simplicia qz grunt de
located in ordine ad loci vel de mobili in ordine ad motū. Dicit notans (ad-
uerbialia) qz plura sunt interrogatio noialia: vt qz qz qz. Dicit (sim-
plicia) ppter posita vt qz sum qz. Dicit (qz grut de locato tñ.) ppter illa qz Arguit
quid: qz nō sunt interrogatio rex locatū s3 opationū. **Ar.** Author ē hic
dimittit: qz sūt adhuc plura in interrogatio qz h̄ ponunt. Assūptū pbaf de **Replica.**
ist: qz qz qz. Solo h̄ loquitur de interrogatio aduerbialibz. **Cōtra** sūt
plura interrogatio aduerbialia. qz tñ. Ans pbaf de ist: qz qz qz. Solu-
tio illa interrogatio sunt ppositae figure lñ h̄ loquitur de illis qz sunt simplici
figure. **Cōtra.** Sunt plura interrogatio aduerbialia simplici figure: qz
tñ. Ans ppter de ist: quid qz qz. Sol. hic loquitur de interrogatio qz grut de
loci: qz nō sunt pedita. Et illa argumēta solunt ex declaratiō sentēcie **Querit**
Cōf. qz ē rō qz sunt tñ qz tuor qz tñ locosi Solutio. Rō ppter p sufficiētiā.
Nā oē qz tñ qz qz de locato in ordine ad loci vel qz qz de locato sm qz
mouet ad loci: tñ sic ē qz. Uel sm qz descit aut etiā sm qz mouet in loco tñ sic
est ubi. Uel qz de locato sm qz mouet p locū tñ sic ē qz. Uel sm qz mouet de
loci: tñ sic ē vñ. vñ. Per qz qz vel vñ sit qz tñ siue p vñ. Quo petit ad qua
per in vñ ast vñ petit de. hoc ē qz tñ facē p qz rñdēm p ppterem ad. Et
qz tñ facē p qz rñdēm p hāc ppōnē p tñ. **Qz.** Ut rū ista qz tuor interrogatio
ppter capi relatiō Solutio. sic vt illa ps mōi ouēs vocat vñ sol oritur
et qz demer ḡt occidē. **Cōf.** qz modis capi qz. Solutio. Istuor modis
Primo vt ē ablatiui casus a lquis)scans instrumentū vt nō est mihi quo
hauriam. Secundo. vt coniunctio casualis. vt Cedo te quo meliorē te
reddam quo. i. vt. Tertio capitū pro quanto vt eo sunt homines de o cha

Glosa notabilis.

- Querit** relores q̄ sunt humiliores: quo. i. quāto. Quarto q̄ ē aduerbiū querens de loco ad quē sit motus: vt q̄ ibimus: quo vadis t̄ sic ponit q̄isq̄ relative: vt ego ibi quo tu vadis. **Querit.** Quid ē interrogatio seu q̄stio. **Solo.** Est qdā motu ratiōis quo q̄s pcedit ad noticiā ignotā in quo discursus desinat sicut motus in suo termio. **Uñ fm Petru by spānū ē dubitabilis ppositio.** Sed rñdō ē ipsius loci q̄sī apud interrogantē manifesta declaratio. **Querit.** Quot modis ē rñdendū ad interrogatiōē factā p q̄. **Dōz q̄ trib⁹ modis.** p̄io aduerbialē p ista aduerbia huc illuc istuc foris ea intro. Scđo moīdit: t̄ hoc dñob⁹ modis. p̄io p nomē appellatū et sic rñdendū est in actō mediatē p̄pone ad vt q̄ iuit paul⁹. Rñdēt ad ciuitatē. Scđo p nomē p̄pū locale: hoc duplēt. p̄io p nomē p̄pū loci maioris t̄ sic rñdēt in actō mediatē p̄pone ad vt quo iuit iohes. Rñdēt ad frānciā. **S.** Scđo p nomē p̄pū loci minoris t̄ hoc duplēt. q̄ vel tale nomē est indeclinabile vt cōpo sita figura t̄ sic dñ rñdēt in actō mediatē p̄pone ad vt quo iuit iohannes. Rñdēt ad zyrollis: mōte: n̄fuslānū. **S.** q̄ ē declinabile t̄ simplicē figura singularis n̄seri deb̄z rñdēt in actō sine p̄pone vt q̄ iuit iohes. Rñdēt in coloniā. Tertio pōt rñdēt p p̄mū supinū vt q̄ iuit iohes rñdēt studiat̄ doz m̄tis t̄c. **Querit.** Quot modis rñdēt ad interrogatiōē factā p q̄. **Solo.** Dñob⁹ modis. I. aduerbialē t̄ noīalit. Aduerbialē p hac illac istac. Si noīinalis hoc ē duplēt. p̄io p nomē appellatū t̄ sic rñdēt in actō mediatē p̄pone p̄ vt q̄ iuit iohes rñdēt p eccliam. Scđo p nomē p̄pū loci: t̄ hoc duplēt p̄io p̄ p̄pū nomē loci maioris t̄ sic iterū rñdēt in actō mediatē p̄positione p̄ vt q̄ iuit cesar rñdēt p brabantā. Scđo rñdēt p nomē p̄pū loci minoris t̄ hoc duplēt. **Qñq p nomē indeclinabile t̄ sic rñdēt in actō mediatē p̄pone p̄ vt qua iuit paulus rñdēt p zyrollis. Qñq p declinabile: et rñdēt in abltō sine p̄pone vt q̄ iuit iohes. Rñdēt coloniā. **Querit.** quot modis capiſ q̄. **Dōm q̄ multis modis.** p̄io vt est abltū feminini gñis a q̄ vel a q̄: vt p̄cūlit manu petru q̄ ipm̄ fortiter vulnerantur Secundo capitū vt est interrogatiōē loci aduerbialē: t̄ sic capiſ hic. Et de hoc mō etiā capiſt infinitē: vt petrus stat incert⁹: t̄ nescit q̄ sit eundū. Tertio capiſ relatiōē plaut⁹ Date viā q̄ licet fugere. Quarto interrogatiōē vt paruit in exemplis supra positis. **Querit.** quot modis rñdēt in abltō. **Solo.** Dñob⁹ modis. p̄io p aduerbia vbi ē iohes. Rñdēt hic illuc istuc inr⁹ foris. Scđo p noīia t̄ hoc duplēt. Primo p nomē appellatū t̄ sic rñdēt in abltō mediante p̄positione in vt vbi est foris. Rñdēt in zyrollis in bñscodūcū. Qñq per nomē declinabile et hoc duplēt q̄ est p̄me vel scđe declinatio nis singularis numeri t̄ sic rñdēt in ḡtō absolute posito vt vbi est iohes. Rñdēt in coloniā. Uel prime declinatio nis et pluralis numeri. Uel tertie de declinatio nis et singularis numeri t̄ sic rñdēdūt est in abltō sine p̄positō de vt vbi est iohes. Rñdēt athenis vernone t̄c. **Notandū q̄ vbi qñq capiſt ut nomē neutrī gñis t̄ sic sit essentiā simplicē t̄ generalissimā: t̄ sic ē vnu de decem fidicamentis. Qñq vero capiſ aduerbialiter t̄ hoc tripliciter. primo interrogatiōē querens de cōte vel de motu in loco: vt in p̄posito capiſt. Secundo capiſ relatiōē vt ibi ē petrus: vbi ē paulus. Tertio mō capiſt ut valeat t̄ sic postq̄: vt at vbi venit plenitudo t̄pis. i. postis. **Querit.** Quot modis responderetur ad unde. **Dōm q̄ trib⁹ modis.** Primo p aduerbia: vt hinc illinc istinc t̄c. Scđo p noīia et hoc duplēt. Primo p nomē appellatū t̄ sic responderetur in abltō mediante p̄positione de: vt vnde venit iohannes. Responderetur de ecclia. Secundo per nomē propriū loci et hoc duplēt. Primo p nomē p̄pū loci maioris t̄ sic responderetur in abltō mediante p̄positione de vt vnde venit iohannes rñdēt de ecclia.****